

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL "Naš tisk" - Direktorji Rudi Janžuba - Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak - Tiska tiskarna Slovenskega poročevalca - Uredništvo: Ljubljana, Tomičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 - Uprava: Ljubljana, Copova ul. 50-III, telefon 22-575 in 22-621 - Oglasi oddelak: Ljubljana, Kardeljeva ulica 4, telefon 21-996, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 - Poštni predaj 29 - Tekoči račun Narodne banke 601-16-163 - Mesečna naročnina 300 din

PETO REDNO ZASEDANJE LJUDSKE SKUPŠČINE LR SLOVENIJE

Za ukinitev zadnjih ostankov fevdalnih časov na naši vasi

Včeraj popoldne ob 16 uri se je nadaljevala v dvorani Ljudske skupščine druga seja IV. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LRS. Zasedanje je otvoril predsednik Prezidija Josip Vidmar. Najprej so čitali zapisnik I. seje IV. izrednega zasedanja, nakar so se ljudski poslanci z enominutnim molkom spomnili prvega predsednika slovenske vlade tovariša Borisa Kidriča. Potem je poročevalac mandatno-imunitetnega odbora poročal, da je zdaj po smrti Borisa Kidriča prazno mesto ljudskega poslance v Mariboru. Dal je predlog, naj ga nadomesti njegov namestnik.

Nato je bila druga seja IV. zasedanja zaključena in se je pričelo V. redno zasedanje Ljudske skupščine. Potem ko je predsednik Prezidija predal odlok izvršnega sveta o sklicanju skupščine, je poročevalac odbora za prošnje in pritožbe Stane Bobnar poročal, njega zasedanja 121 prošni, ki da je odbor prejel v času od zad-

so se nanašale na pokojnine, otroške doklade, invalidnine, vrnitev posesti itd. 31 prošnje je odbor zavrnil, ostale pa je odstopil pristojnim resorom v nadaljnjo rešitev. Poročevalec administrativnega odbora je poročal o pregledu poslovanja računovodstva in administracije Ljudske skupščine. Ljudski poslanci so vsa poročila soglasno sprejeli.

Predsednik Prezidija Ljudske skupščine je potem predlagal, naj bi skupščina razpravljala o predlogu zakona o ustanovitvi sklada Borisa Kidriča, o predlogu zakona o vinarstvih in podobnih odnosih, o spremembi in dopolnitvi zakona o gozdovih in o predlogu zakona o vodno gospodarskem skladu. Dejal je, da je izvršni svet pred kratkim sklenil predložiti zakon o vodno gospodarskem skladu na jesensko zasedanje, da bi se vsi problemi, ki bodo nastali pri izvajanju tega zakona podrobno proučili in vskladili s finančnimi vprašanji.

Z zakonom o odpravi vinskih in podobnih izkoriščevalskih odnosov se bodo strinjali vsi delovni ljudje

Predlog zakona je obrazložil Janez Hribar

V drugi točki dnevnega reda je Ljudska skupščina razpravljala o predlogu zakona o odpravi vinskih in podobnih odnosov. O osnutku zakona je poročal predsednik komisije za izvajanje zemljiškega sklada tov. Janez Hribar.

Pred nami je osnutek zakona, je dejal, ki bo likvidiral zaostale polfevdalne in temu podobne izkoriščevalske odnose, ki so se obdržali predvsem na področju Slovenskih goric in Haloz, Dravskega in Ptujkega polja, na Pohorju ter v Brdih. Ta zakon je dopolnilo k zveznemu zakonu o kmetijskem zemljiškem skladu, ki naj prepreči rast kapitalističnih elementov na vasi ter omeji izkoriščanje

tuje delovne sile, z odkupljeno zemljo pa naj se poveča zemljiški družbeni sklad. Ker se v omenjenih predelih taki ostanki vijejo že iz davno preživelih razmer, je potrebno, da razpravi Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije o zakonu, ki naj odpravi vse preživele izkoriščevalske oblike, ker zvezni zakon ni mogel vsega tega podrobneje zajeti.

Vinskih odnosov je skušala urejati že stara Avstrija, in sicer z zakonom iz leta 1886 ter z dodatnim zakonom iz leta 1898. Prav tako je bila tudi stara Jugoslavija zaradi odpora zavrednejšega dela vinarjev prisvedna reševati to vprašanje na svoj način. Oblasna

Ljudska skupščina je sprejela zakon o skladu Borisa Kidriča. — Ljudski poslanci so začeli razpravljati o predlogu zakona o vinskih in podobnih odnosih

Podpredsednik izvršnega sveta Marijan Breclj je nato podrobno utemeljil predlog zakona o ustanovitvi sklada Borisa Kidriča. Dejal je, da bomo z ustanovitvijo sklada trajno počastili spomin narodnega heroja in junaka socialističnega dela tov. Borisa Kidriča. Zakon ima namen, da pospešuje teoretično in praktično delo na polju ekonomskih, družbenih in naravoslovnih ved. Po tem predlogu naj bi se sredstva stekala iz proračunskih dotacij, daril in drugih nepredvidenih dohodkov. Vodil bi ga naj 5 članski odbor. Zakon predvideva tudi izdajo statuta za podrobno določitev tega sklada. Po tej utemeljitvi so ljudski poslanci s ploskarnjem odobraval predlog sklada in sprejem zakona tudi pri volitvah soglasno potrdili.

agrarni interesente. Vse to pa je vplivalo na mnoge vinogradniške posestnike, katere sicer ni prizadejal noben od omenjenih zakonov, da so iz bojznosti, da ne bi izgubili vinogradov, začeli formalno ukinjati vinskih odnosov. Dejansko pa je ostal način izkoriščanja isti ali je postal celo še hušji. Tako imamo danes na videz mnogo manj primerov, vinskih odnosov kot leta 1945, kajti spremeni so samo po formalni strani. Ker gre v takih primerih samo za zunanjo spremembo, je treba zemljo pravtako odvzeti, ker bi sicer dopuščali, da se taki zaostali odnosi obdržijo še naprej. V času ustanavljanja kmetijskih združenj se je na teh področjih vključilo v zadrugne tudi mnogo vinogradniških posestnikov in vinarjev. V zadrugah, kjer so hoteli biti gospodarji nad vinarji, so se jim le-ti začeli postavljati po robu in je bil to brez dvoma eden izmed razlogov za notranja trenja in nesoglasja v vinogradniških zadrugah. Po ukinitvi obveznega odkupa in reorganizaciji zadrug je večina teh posestnikov izstopila. S tem so vinarji ponovno ostali brez dela in bili prisiljeni iskati bežne zaslužek pri svojih starih gospodarjih. Tov. Hribar je med drugim dejal, da je razumljivo, če so jim potem postavljali gospodarske pogoje, ki so bili mnogo slabše pogoje za delo kot kdaj koli poprej. Niso bile redke izjave sosedov, češ ti vinarji mi boš

moral delati za vsako ceno, za žlico kisle juhe.

Popolnoma razumljivo je, da socialistična ljudska oblast ne more še nadalje dovoljevati teh odnosov, dastravno jih je sedaj skušala odpraviti z raznimi zakonskimi predpisi. Nepravilno bi bilo, je dejal Janez Hribar, še nadalje dopuščati razmere, ki omogočajo lastniku zemlje, da odvzame v nekaterih primerih celo 80% ustvarjenega dela po odbitku vseh režijskih stroškov. Prav gotovo to ni v skladu s položajem delavcev na državnih vinogradniških posestvih in v zadrugah, kjer imajo delavci ustvarjene že ugodne življenjske pogoje s solidno in redno plačo. Na državnih posestvih pa imajo delavci tudi socialno zavarovanje, zdravstveno zaščito, pokojnino, otroške dodatke, plačan dopust itd. Prav lahko je ugotoviti, da na zemlji, ki je družbeno lastna, obstajajo socialistični odnosi, na sosedni zemlji, ki je po kakovosti prav tako, pa je ostal še naprej fevdalni način izkoriščanja.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

Obisk jugoslovanskega predstavnika v največjem industrijskem podjetju Brazilije

Rio de Janeiro, 29. junija (Tanjug). Jugoslovanski ambasador v Braziliji Ivan Vejvoda je obiskal metalurško podjetje v Volti Rodondi, ki je največje tako podjetje v vsej Južni Ameriki. Ambasador Vejvoda je bil gost brazilске nacionalne družbe za težko metalurgijo. Podjetje, ki ga je obiskal, je bilo dograjeno pred šestimi leti: proizvajala na leto nad pol milijona ton jekla ter nad 360 tisoč ton surovega železa.

Proslava ustanovitve desetih bosansko-hercegovaških brigad

Sarajevo, 29. junija. Na sestanku sekretariata glavnega odbora Zveze borcev so razpravljali o programu proslave 27. julija, dneva vstaje v Bosni in Hercegovini. Letos bodo proslavi tudi 10-letnico ustanovitve desetih bosansko-hercegovaških brigad. Razpravljali so tudi o podeljevanju štipendij otrokom padlih borcev in ustanovitvi sklada za štipendijo pri glavnem odboru Zveze borcev.

Lani je prejelo naše kmetijstvo 2447 traktorjev

Po podatkih Glavne zadrugne zveze Jugoslavije so uvozila jugoslovanska uvozna in izvozna podjetja lani 307 traktorjev, 164 prikolice, 145 kosilnic, 426 kopljnic itd. Razen tega pa je Glavna zadrugna zveza uvozila iz sredstev osrednjega deviznega fonda 2140 traktorjev, 1340 plugov itd. Tako je naše kmetijstvo prejelo lani skupaj 2447 traktorjev in več drugih strojev.

Prva ocena nove francoske vlade

Pariz, 29. junija (AFP). Predsednik francoske vlade Joseph Laniel je danes predstavil svojo vlado predsedniku republike Auriolu. Ko je odhajal iz predsedstva, je Laniel izjavil novinarjem, da misli, da je zagotovil dobro ravnotežje s tem, da so v vladi poleg bivših predsednikov tudi popolnoma novi ljudje ter da bo sodelovanje med izkušnjami zelo plodno. Od nove vlade pričakuje, da se bo v prvi vrsti posvetila vprašanju Daljnega vzhoda in finančnim zadevam.

Razdelitev mest v novi vladi kaže, da bo izzvala nezadovoljstvo nekaterih političnih strank, ki menijo, da ni bil upoštevan ključ po številu glasov, ki so jih posamezne stranke dale predsedniku vlade Lanielu ob glasovanju o investituri. Vendar pa politični krogi menijo, da se bo ta teden položaj spremenil, ko bodo postavljali državne sekretarje.

Nova francoska vlada ima enega ministra manj kot prejšnje, ker so posle resora za priključene dežele izročili predsedstvu vlade, kjer bo ustanov-

Razvoj nam potrjuje, da je bilo naše stališče pravilno

Iz predavanja dr. Aleša Beblerja v Ljubljani

Na povabilo Mestnega odbora SZDL je predaval nocoj v nabito polni unionski dvorani državni podsekretar za zunanje zadeve in član Glavnega odbora SZDL Jugoslavije dr. Aleš Bebler o novih potezih sovjetske zunanje politike.

Predavatelj je v začetku govoril o reakcionarnih imperialističnih težnjah, ki so se v zunanji politiki Sovjetske zveze pokazale že pred vojno, ki so pa po vojni popolnoma prevladale. Sovjetska zveza je že ob koncu vojne trgovala za hrbi narodov (primer sporazuma o razdelitvi Jugoslavije po načelu »fifti-fiftia«), s ciljem razširiti samo Sovjetsko zvezo, kakor tudi razširiti njena vplivna področja. V tem namenu je sovjetska vojska ostala po vojni v nekaterih državah in to ne samo v premaganih deželah, ampak tudi v zavezniških državah (Romunija, CSR, Poljska, Iran, Koreja itd.). V tem času so vladale v demokratičnem delu svetovnega javnega mnenja še iluzije, da je prisotnost sovjetske vojske v korist naprednih sil in socializma v teh deželah. Ob napadu na Jugoslavijo, ob resoluciji Kominforma, pa so te iluzije padle, ker se je pokazalo, da je sovjetska zunanja politika gol imperilizem. S tem časom se začela tudi razpad sovjetskih petih kolon, demoralizacija kominformističnih strank v zahodnih državah.

Druga etapa v sovjetski zunanji politiki je vojna na Koreji, kjer je Sovjetska zveza poskušala z orožjem razširiti svoje vplivno področje in z odločitvijo zmago zastrašiti svet, predvsem Evropo. Rezultati te vojne pa so bili povsem drugačni, kakor je SZ pričakovala. Zahodne države so se začele združevati in oboroževati. Korejska vojna je pokazala, da je SZ glavna nevarnost za mir, zaradi česar je tudi prišlo do izolacije SZ. Ker so se zavedale nevarnosti sovjetske agresivnosti, so množice za Zahodu tudi z razumevanjem sprejele oborožitvene programe. Razen tega pa se je večalo tudi nezadovoljstvo v vzhodnih državah.

Celotna sovjetska zunanja politika je doživela neuspeh, v čemer so glavni razlogi za spreminjeno taktiko nove moskovske vlade.

Postalinska moskovska vlada skuša z novo taktiko doseči razorožitev, pridobiti simpatije, ustvariti nevtralizem, skratka spremeniti položaj ter ob njem zadržati doseženo. Nova politika ne pomeni večje, globlje spremembe, ampak je le taktičen umik.

Zadnji dogodki v zvezi z Jugoslavijo (predlog za izmenjavo veleposlanikov, sporazum o Djerdapu, sprejem naših košarkarjev itd.) so sicer priznanje poraza, vendar pa to ne pomeni, da je SZ prenehala s

hladno vojno proti nam. Ekonomska blokada se nadaljuje (politika na Donavi še vedno služi tej blokadi), naši vzhodni sosedji se še naprej oborožujejo, propaganda proti nam je nezmanjšana, naše manjšine in naše državljane v vzhodnih državah še vedno preganjajo, številni obmejnih incidentov je porastlo, porastlo je tudi število diverzantskih tolp, ki jih vtihotapljuje na naše ozemlje itd. Proti nam kombinira SZ dve taktiki: taktiko formalnih pomirljivih potez, ki jih izvaja sama SZ, in taktiko nadaljevanja pritiska, ki ga izvaja zlasti satelitske države. Tudi iz tega se vidi, da ne gre za nobene globlje spremembe.

Ob novi sovjetski taktiki sta se na sploh pojavili dve zgrešeni mnenji. Ponekod na Zahodu trdijo, da ni prišlo prav do nobenih sprememb, da je vse le prevara. S tem stališčem prikrivajo agresivni krogi na Zahodu lastno težnjo po razširitvi interesnih področij in po preventivni vojni. To stališče ustvarja položaj, ki lahko samo koristi SZ. Drugo napačno mnenje, ki ga propagirajo predvsem kominformistični simpatizerji, pa je, da ob novi sovjetski politiki ni potrebno več oboroževanje, ni treba več solidarnosti ovrženih držav. To je nevarno stališče, ki je prevarljivo na pomoč Rusom, da bi na miren način dosegli to, kar s silo niso mogli.

Naše stališče ostane kakršno je bilo: demokratično sodelovanje neodvisnih dežel. Razvoj nam potrjuje, da je bilo naše stališče vedno pravilno. Naš boj je bil napreden in smo lahko ponosni na to, kar smo storili. Pokazali smo, da je možna neodvisnost in razvoj socializma v odporu proti vladi ZSSR. Naš primer je doprinesel, da se je začel proces krize staliniščne politike. To nam nalaga dolžnost, da vztrajamo in razvijamo socializem v Jugoslaviji in si prizadevamo, da miroljubna politika zmaga tudi v ostalem svetu.

SPLOŠNO OGORČENJE OB UMORU GRANIČARJA ANTONA HLEBCA

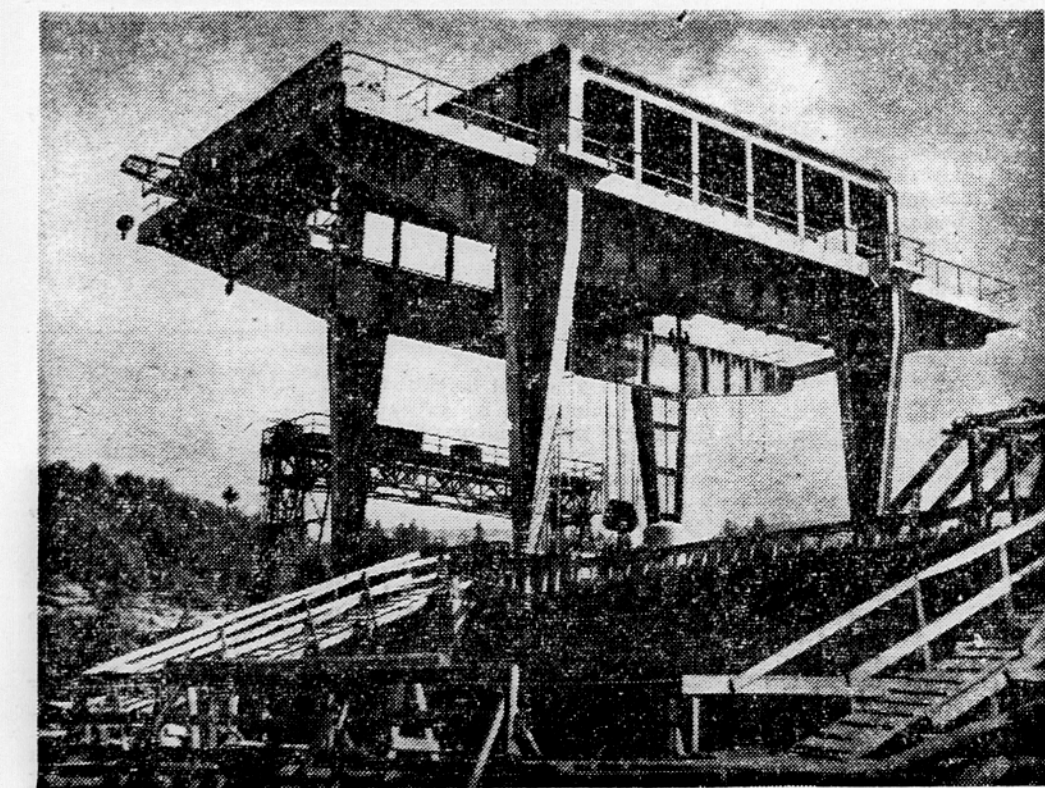
Ves svet naj zve za ogabni zločin in rušilce miru

Svečan pogreb v Šentrupertu - Resolucija prebivalcev Mirenske doline - Tri tisoč Novomeščanov protestira proti zločinu bolgarske vlade

Šentrupert, 29. jun. Danes dopoldne so posmrtno ostanke granicarja Antona Hlebca, ki so ga bolgarski diverzanti ubili pred štirimi dnevi v obmejnem odseku pri Strunici, svečano pokopali v njegovem rojstnem kraju Šentrupertu na Dolenjskem. Na vsej poti od Makedonije do doma so se prebivalci poslavljali od mrtvega vojaka — z rožami in vencici ter z molčelim ogorčenjem.

Zahrbtni umor je izzval globoko sožalje in odpor med prebivalstvom občin Rakovnik in Šentrupert. Svoje občutje so izrazili v pismu, ki so ga poslali državnemu sekretariatu za zunanje zadeve: »Z molkom in stisnjenimi zobmi izražamo svoje ogorčenje nad grozodejstvi, ki jih izvajajo bolgarske oblasti s svojimi diverzanti nad čuvarji naših meja. Pred krsto Toneta Hlebca zahtevamo, da se njegovi morilci — plačani agenti Moskve — izsledijo, postavijo pred sodišče in ostro kaznujejo. Bolgarska vlada naj enkrat za vselej preneha s politiko sovražnosti in izdajstva. Ves svet naj zve za ogabni zločin in rušilce miru obsojdi pradž Organizacijo združenih narodov. Ko se globoko klanjamo žrtvi padlega granicarja Toneta Hlebca prisegamo, da bomo odločno branili vsako ped naše domovine in da bomo vedno stali na braniku miru, kakor je on stal.

Mestni odbor SZDL Ljubljana obvešča vse izvoljene delegate in člane Mestnega odbora, da je mestna konferenca SZDL, ki je bila predvidena v četrtek dne 2. julija 1953, zaradi tehničnih ovir preložena za nekaj dni. Datum bomo objavili naknadno.

Najnovejši posnetek iz HC Yuzenica: veliki 150 tonski žerjav v obratu

Peto redno zasedanje Ljudske skupščine LRS

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tov. Janez Hribar je dejal, da je predlog tega zakona v skladu z našo socialistično politiko v borbi za izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi in dokaz poslednje borbe proti izkoriščanju. Po reorganizaciji delovnih združenj je bilo sicer jasno povedano, da se ne odpovedujemo izgradnji socialističnih kmetijskih objektov, ampak da odpravljamo samo nepravilno prakso, kolikor je kje do nje prišlo. V bodoče bodo vsa socialistična kmetijska gospodarstva organizirana na zdravi gospodarski osnovi. Poizkusi kominformovske propagande, ki hoče to uporabiti kot nov dokaz za trditev, da prehaja naša država v kapitalistični tabor, pa nimajo pravno-bene zveze z dejanskim stanjem. Prav tako ne drže trditve nekaterih reakcionarnih krogov na zahodu, ki so poskušali ustvariti mnenje, da se bo morala vrniti Jugoslavija na staro ter pustiti neomejeno kapitalistično rast na vasi. Zvezni zakon o zemljiškem fondu z omejitvijo privatne posesti na 10 ha obdelovalne zemlje in republiški zakon o odpravi viničarskih ter podobnih odnosov, je odgovor vsej tej propagandi.

Nato je Janez Hribar našel nekaj konkretnih primerov izkoriščanja viničarjev po gospodarjih. Med drugim je dejal, da dobi viničar, ki ima povprečno okoli 50 arov deputatne zemlje na dan le 40 do 200 dinarjev meze.

Večkrat tudi tega zaslužka ne dobi viničar izplačanega v denarju, temveč mu da gospodar nekaj žita, nekaj krompirja in stare obleke. V zgodnji jeseni celo, da se plača obracun tako, da se koncu leta

viničar dolžan gospodarju, in ne narobe. Iz kalkulacij dohodkov in stroškov za obdelavo vinograde je razvidno, da ostane posestniku 80% čistega dohodka, medtem ko dobi viničar za delo in deputat le 20%. Ta kalkulacija upošteva, da je posestnik prodal vino po 100 dinarjev. Če pa upošteva, da so posestniki letos prodajali vino tudi po 150 dinarjev, ali da so dajali samo 40 dinarjev meze, so ta razmerja še bolj neugodna za viničarja.

Nato je Hribar govoril o odvisnosti viničarja od gospodarja. Nizka meza in še ta v glavnem plačana v naravnih dajtvah, prenaseljenost v teh krajih spravlja viničarja v odvisnost od posestnika. To močno vpliva na gospodarski in kulturni razvoj teh predelov in prav ti odnosi so vzrok, da so ti kraji kulturno najbolj zaostali. Ta zaostalost je mnogim posestnikom všeč, ker vedo, da je ravno ta zaostalost vzrok, da so se lahko te primitivne oblike izkoriščanja obdržale do danes. Likvidacija tej neznosni razmer bo omogočila dostojnejše življenje ogromnemu številu viničarjev in batarjev, hkrati pa omogočila kulturni in gospodarski napredek. Seveda bo organizacija novih socialističnih gospodarstev terjala mnogo truda in odgovornega dela, kar pa se bo dalo s sposobnimi kadri in potrebnimi materialnimi sredstvi kmalu urediti. Ko bo dala družba na razpolago kreditne za organiziranje novih socialističnih posesti, in za razširitev vinogradniških nasadov na tistih površinah, ki so za to ugodne, bo v glavnem omogočena solidna zaposlitev večini viničarskih in batarjskih družin. Viničar, ki je do sedaj živel v gospodarski hišici, ne bo

več skrbel, kdaj ga bo gospodar vrnil iz stanovanja, ker bo to hišico lahko kupil. Te hiše bodo na viničarje tudi v zemljiški knjigi takoj prepisane. Prav tako bodo viničarji še naprej obdelovali deputatno zemljo.

Te razmere in taki odnosi so puščali za seboj leto za letom ogromno starih in onemoglih viničarjev, za katere v preteklosti ni nihče skrbel. Nova Jugoslavija ni mogla gledati te bede, temveč je prisločila na romoč. 550 viničarjev v teh krajih dobiva starostno pokojnino v skupnem znesku okrog 29 milijonov dinarjev, 400 viničarskih družin pa dobiva letno okoli 5 in pol milijona dinarjev socialnih podpor. Dajanje za dom onemoglih znašajo več kot 4 in pol milijona dinarjev, stroški za zdravljenje več kot 3 in pol milijona din, kar vse skupaj zneso brez otroških doklad nad 42 milijonov dinarjev. To so sredstva, ki jih naša socialistična družba daje viničarjem, medtem ko lastniki zemlje, na kateri so se ti viničarji izrpalili, niso prispevali ničesar.

Ob koncu je govoril tov. Hribar še o kolonatskih odnosih v Brdih in o ofarskih ter hubarskih odnosih, ki so se obdržali v okraju Maribor-okolica, predvsem na Dravskem polju in v Slovenskih goricah. Teh primerov je sicer manj, toda ne predstavljajo nič manjšega izkoriščanja kot viničarski odnosi, zato jih bo zakon prav tako odpravil.

Prepričan sem, je končal tovariš Hribar, da tega zakona ne bo odobraval samo ogromna večina viničarjev in najemnih delavcev, marveč da se bodo tudi vsi ostali delovni ljudje strinjali s tem, da odpravimo te zaostale razmere.

Nato je sledila razprava. Najprej je diskutiral ljudski poslanec Anton Ingoliča, ki je orisal težki položaj haloških viničarjev. Dejal je, da so bili doslej ti ljudje izkoriščani socialno in nacionalno, kajti njihovi gospodarji so bili tudi Nemci. Zato so viničarji sedaj pohlevni, ponižni in neodločni. Svoje gospodarje so zato doslej v vsakdanjih pogovorih vedno onikali. Njihovi otroci so bili v glavnem pastirji na Dravskem polju in Pohorju.

Ljudska oblast je seveda takoj po osvoboditvi glavni del izkoriščanja odpravila. Viničarji so pričeli ustanavljati zadruge, kjer so samostojno gospodarili. Vendar se izkoriščanje kljub temu ni popolnoma odpravilo v vseh krajih. To bo dokončno uredil šele zakon o viničarskih in drugih odnosih, o katerem sedaj razpravljajo ljudski poslanci. Dejal je, da bo z veseljem glasoval zani.

Po diskusiji Antona Ingoliča je skupščina prenehala z delom. Zasedanje se bo nadaljevalo danes zjutraj ob 8. uri.

Zasedanje plenuma sindikata komunalnih delavcev Jugoslavije

Skopje, 29. junija. Danes se je sestel v Skopju 8. plenum sindikata komunalnih delavcev in uslužbencev Jugoslavije. Razpravljali so o higieni-ko-tehnični zaščiti dela, o pravni zaščiti in socialnem zavarovanju komunalnih delavcev in uslužbencev.

Ugotovili so, da se je higieni-ko-tehnična zaščita zboljšala, vendar pa se še vedno dogajajo poškodbe in smrtni primeri pri delu. Zaradi nezadostne higieni so še pogosta obolenja. Sindikalne organizacije v posameznih podjetjih so v zadnjih letih popolnoma zanemarile službo inspektorata dela in higienikov, tako da jih ponekod sploh ni več v podjetjih. Mnoga komunalna podjetja in ustanove l. 1952 sploh niso planirale sredstev za higieni-ko-tehnično zaščito dela.

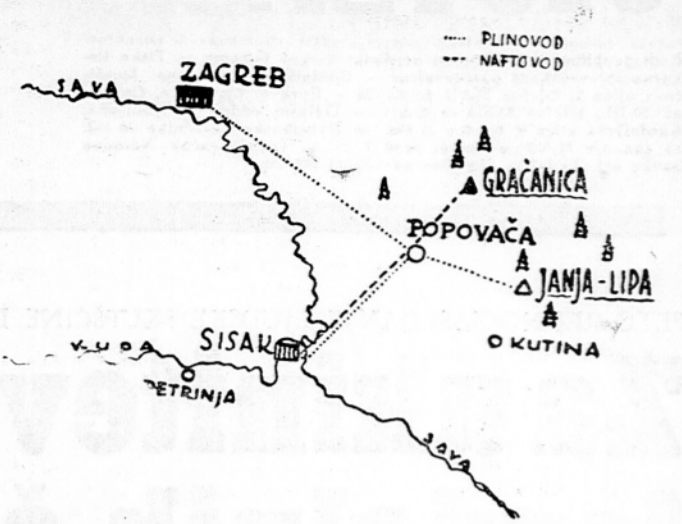
Plenum je razpravljal tudi o skrajšanju delovnega časa na posameznih delovnih mestih in o zmanjšanju staža za pridobitev starostne pokojnine, kakor tudi o nagradah v posebnih delovnih okoliščinah.

Čemu takšno nesorazmerje v ceni?

Zadruga v Vrhpolju pri Moravčah je lani zvišala delež na 1000 din. Zaradi tega je nad polovico članov izstopilo oziroma ni hotelo plačati deležev. Zvišanju deležev so se uprli zlasti večji kmetje in nekateri posamezniki, ki so proti zadruzi.

Marca letos so zadržniki na občnem zboru izvolili nov upravni odbor. Na tem zboru so tudi znižali članski delež na 500 din, hkrati pa je v zadrugo pristopilo 100 članov. Nov upravni odbor je pridno poprijel za delo, čeprav ga sestavljajo v glavnem večji kmetje. Zadruga si je zdaj nabavila ročno motorno kosilnico, plemenskega bika in večjo količino slame za krmljenje živine. Ko je knjigovodstvo izstavljalo račune za kupljeno slamo, je malim kmetom zaračunalo kg po 9,50 din, večjim pa po 8,50 din. To so utemeljili na tak način, češ da morajo dobiti slamo bolj poceni tisti kmetje, ki so prodali zadugi le. Pri tem se nehotе sprašujem, če je to pravilno, kajti mali kmetje nimajo lesa in denarja, medtem ko imajo večji oboje. Knjigovodkinja Ivica Lipovšek pa vodi svojo po-

Pripravljalna dela za gradnjo plinovoda do Zagreba in Siska

Te dni so se začela pripravljala dela za gradnjo plinovoda od Janja-Lipe do Zagreba in Siska. O proučevanju končnih elaboratov smo poročali že 17. t. m. Takrat smo omenili tudi dogovor med mestnim ljudskim odborom

Zagreba in železarno Sisk glede finansiranja gradnje.

Samo Zagreb porabi sedaj dnevno okrog 35.000 kubnih metrov plina iz svoje plinarne, vendar je ta plin neekonomičen. Zemeljski plin je štirikrat močnejši in cenejši, uporabiti pa ga je mogoče tudi za pogon raznih motorjev, za kurjavo v kotlarnah termo-central, za topljenje rud in za proizvodnjo v jeklarnah. Prav zato je železarna v Sisku zainteresirana na tem, da se potegne plinovod do Siska, kjer bi s tem plinom v železarni ogrevali Siemens-Martinove peči za proizvodnjo jekla, ingote za proizvodnjo jeklenih brezžvičnih cevi in ga morebiti uporabili še za kurjenje visokih peci.

Še letos se bo začelo tudi trasiranje naftovoda od Gračаницe v Moslavini do Siska. Po tem naftovodu bo tekla nafta iz vrtn v Moslavini direktno do rafinerije v Sisku, s čimer se bo proizvodnja zelo pocenila: odpadli bodo izdelki, ki so sedaj potrebni za prevoz, pretovarjanje in vzdrževanje velikega števila vagonovskih cistern.

Pretekli petek in soboto so bili na Gostinskih šolih v Ljubljani zaključni izpiti. Golenci šole so se usposobili za kvalifikacijo gostinske delavce, ki bodo prevzeli različna službena mesta kot mesto samostojnega natakarja, kuharja, kletarja, vratarja, sobarja itd. Svoje znanje bodo lahko izpopolnili še na mestnih tečajih, ki jih prireja šola za specializacijo v gostinskih poslih, kjer se pripravljajo za vodstvena mesta velikih obratov. Na sliki: Golenci gostinske šole pri praktični vaji

V Jugoslaviji bo letovalo okoli 1500 tujih mladincev in študentov

Beograd, 29. junija. Po obvestilih urada za mednarodno izmenjavo pri centralnem komiteju Ljudske skupščine bo v juliju in avgustu obiskala Jugoslavijo samo v večjih skupinah okoli 1500 inozemskih mladincev in študentov.

V Zadru, kjer bo veliko mednarodno mladinsko socialistično poletno taborjenje od 26. julija do 7. avgusta, bo taborilo okoli 600 mladih socialistov, največ iz Avstrije, Zahodne Nemčije in Anglije. Med njimi bo tudi nekaj uglednih funkcionarjev Mednarodne mladinske socialistične zveze.

Ze 1. julija bodo začela sprejemati goste mednarodna mladinska in študentska letovišča v Novem Vinodolu, Baški vodi in Dubrovniku, ki bodo mogla naenkrat sprejeti okoli 450 oseb. Med prvimi skupinami iz inozemstva se za danes pričakuje prihod 35 študentov veterinarjev iz Toulousea. Takoj za temi bo prišla skupina 45 dijakov elektrotehnične visoke šole iz Grenobla. V juliju in avgustu bo organizacija »Videti in spoznati« iz Pariza poslala v naša letovišča 300 svojih članov, mestni univerzitetni klub iz Pariza tri skupine po 25 študentov, turistični urad nacionalne unije študentov Francije pa prav tako tri skupine po 25 študentov. Skandinavski študent-

ska organizacija bo poslala v Dubrovnik 50, v Novi Vinodol pa 20 svojih članov. Nacionalna unija študentov Anglije, Internationalna liga prijateljstva iz Londona in Združenje mladinskih sprejemalšč iz Anglije pa bosta poslali 70 mladincev in študentov. Iz Zahodne Nemčije je prišla prijava za 20 študentov.

V Baški vodi bodo letovale v začetku avgusta tri skupine po 30 mladih delavcev iz Belgije, v drugi polovici avgusta pa skupina angleških srednješolcev, ki so ob obisku maršala Tita v Angliji poslali darilo svojim tovarišem v Jugoslaviji. Angleški srednješolci bodo na odhodu s skupino naših učencev.

Skupno s hrvatsko mladino bodo skupina italijanskih študentov, skupina Internationalne organizacije za delovna taborišča iz Stockholma in manjše skupine mladincev in dijakov iz Anglije ter Francije delale pri gradnji hidrocentrale v Novem Vinodolu. Po končanem delu bodo tuji in naš mladinici ter dijaki prebili nekaj časa v letovišču v Novem Vinodolu.

Poleg teh večjih skupin je prišlo tudi več prijav manjših skupin in posameznikov iz Francije, Tunisa, Zahodne Nemčije, ZDA, Anglije, Belgije, Holandske, Avstrije in skandinavskih držav.

SAH JUBILEJNO SAHOVSKO PRVENSTVO SLOVENIJE
Po lepi igri
Grosck : Pirc remi
V drugem kolu so bili doseženi naslednji rezultati:
Siska : Vavpetič prekinjeno v boljšem položaju za belega.
Inž. Vidmar : Gabrovšek 1:0.
Križevc : Pirc odložno.
Izvekov : Prelnjak 0:1.
Germek : inž. Levčič 1:0.
Inž. Sikošek : Kržišnik se ob zaključku poročil s igro.
Grosck : Pirc remi.
Koševar : Guzel remi.
Po drugem kolu vodi mojster Germek z 2 točkama.

Splošno ogorčenje ob umoru graničarja Antona Hlebca

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mrtvi graničar se je vrnil domov med svoje mrtve svojce in sosede. Ni še izpolnil 22 let in je moral pasti, da je nastil sovraštvo morilcev onstran meje. Njegove prerane smrti njegovi starši, niti njegovih 9 bratov in sestra, ne bodo mogli nikoli dočela preboleti. Med brati najstarejši sin je za družino velika izguba.

»Da, če bi bila vojna in bi padel, bi bilo za nas mnogo lažje razumeti in preboleti. Vsak dan bi kaj takega pričakovali. Tako pa...« Njegova starejša sestra ni mogla več govoriti in tudi ne več zatejati joka. Z njo vred so zajokali tudi vsi ostali. Težko je izgubiti brata na tak način.

»Se dobre tri mesece, pa bi bil doma,« je težko vzdihnil sivolasi oče, »i je kakor iz-

ko je hotel vedeti. Tako so mu pripovedovali fantje Andrija Kondrez, Slavko Gavril, Milutin Milutinovič in Dobrišlav Milojević o sinu vse, kar so vedeli.

»Tone je bil edini Slovenec med nami v karavli »Prospet«. Vedno je bil vesel in živahen, zelo iskren tovariš in vsi smo ga radi imeli. Tisti večer, 25. junija, smo odšli skupaj na stražarsko mesto. To je bilo takrat, že zasedeno od graničarjev sosedne karavle, zato smo zavzeli položaje na stražarskem mestu malo niže od prvega. Midva s Slavkom sva se takoj vlegla v rovu, Anton pa je še pogrnjal satorsko krilo. Takrat je užgalo. Tone je omahnil že pri prvem rafalu. Midva sva ogenj takoj vrnila, saj sva oba diverzanta dobro razločila. Hotela sta se prebiti čez mejo, pa jima nismo dali, da

sklical na glavnem trgu prostestno zborovanje, katerega se je udeležilo okrog 3000 Novomeščanov in pripadnikov JLA. Na zborovanju sta govorila član mestnega odbora Socialistične zveze tov. Leon Perhavec in zastopnik JLA. Zborovalci so soglasno sprejeli sklep, da se pošlje državnemu sekretariatu za zunanje zadeve FLRJ protestno resolucijo. V njej zborovalci poudarjajo, da se dejanja informbiroskih provokaterjev ne ujemajo z lepimi besedami o miroljubnosti, ki prihajajo iz Moskve v zadnjem času. V resoluciji tudi poudarjajo, da najostreje protestirajo proti takim banditskim napadom na zveste čuvarje naših meja in neodvisnosti ter da taki napadi samo še bolj povezujejo naše narode z našim državnim političnim vodstvom. Pridružujejo se izjavi matere ubitega graničar-

in 17. julija 1943 na Suhorju pri Metliki.

Festival belokranjske mladine, organizirane v LMS, bo v Črnomlju dne 19. julija. Na njem bodo sodelovali vsi aktivni LMS v Beli krajini, ki jih je nad 60. Mladina Bele krajine se živahno pripravja za svoj praznik. Občinski komiteji LMS sklicujejo prav ta čas konferenco, na katerih mladina razpravlja o programu festivala, saj ga skoraj ni aktivna, ki ne bi hotel sodelovati pri kulturnem, folklornem ali fizikulturnem nastopu.

Dne 19. julija se bo mladina Bele krajine zbrala v Črnomlju, kjer bo ob 8. uri zjutraj parada vseh aktivov, na slavnosti pa bodo mladini govorili o zgodovinski pomembni konferenci, ki je bila pred desetimi leti, še danes živi udeleženci te konference.

Z nastopi folklornih skupin, tamburaških zborov, pevskih zborov, metliške mladinske godbe na pihala bo izpopolnjen dopoldanski program festivala, popoldanski čas pa je namenjen fizikulturnemu tekmovanju v atletiki, odbojki, teku, skoku v višino, nogometni tekmi itd.

Vabimo vse prijatelje belokranjske mladine kakor tudi udeležence konference na Suhorju v letu 1943, da se mladinskega slavlja, ki bo zaključen z mladinskim rajanjem, polnoštevilno udeležijo. Mladina Bele krajine, ki je še danes aktivna na raznih področjih kulturno-prosvetne in fizikulturne dejavnosti, se veseli svojega praznika in je ponosna, da je zvest čuvkar sklepov, ki so bili sprejeti na prvi okrožni mladinski konferenci l. 1943.

Proti izdajanju literarne plaže

Sarajevo, 29. junija. Na sestanku pedagogov, političnih in družbenih delavcev ter zastopnikov založb v Sarajevu, ki ga je sklical centralni komitej Ljudske mladine Bosne in Hercegovine, so najostreje obsodili izdajanje literarne plaže in stripov, ki so v zadnjem času poplavili to republiko. Po daljši razpravi so sklenili, naj se preneha izdajanje take literature, izvršnemu svetu Bosne in Hercegovine pa predlaga, naj prouči možnost znižanja cen knjig. Na sestanku so kritizirali težnje nekaterih založb, da bi se z izdajanjem literarne plaže znebile svojih gmotnih težav. Ker primanjkuje literature, ki bi ustrezala željam in potrebam mladine, so izdali poziv književnikom, naj objavljajo taka originalna dela ali prevode, ki bodo nadomestili to pomanjkanje. Kritizirali so tudi visoke cene knjig v primerjavi z nizkimi cenami literarne plaže. Vpliv slabe literature se zlasti opaža v srednjih solah, kjer je padlo zanimanje za literarna društva, pa tudi za učenje.

Društvo slovenskih livarjev

V Ljubljani so osnovali društvo livarjev, ki si je zadalo za nalogo: strokovno usposabljanje livarjev zaposlenih v posameznih metalurških podjetjih. Za predsednika novega društva je bil izvoljen univ. profesor inž. Viktor Fetichek.

Parne turbine 4200 konjskih moči

V tovarni parnih turbin »Edvard Kardaš« pri Karlovcu so začeli s proizvodnjo parnih turbin domače konstrukcije zmogljivosti 4200 konjskih moči. Te turbine je paročilna reška ladjedelnica »3. maja« za opremo velikih tovornih ladij nosilnosti nad 10.000 ton, ki so jih začeli graditi v tej ladjedelnici.

Sestanek o obratovanju dravskih elektrarn

Kakor je znano, bo od 8. do 10. julija v Opatiji sestanek posebnih delegacij Avstrije in Jugoslavije o ureditvi vodnega režima na Dravi. Temu sestanku bo predsedoval predsednik komiteja za električno energijo Evropske ekonomske komisije g. inž. PIERRE SEVETTE, Jugoslovanski delegaciji bo predsedoval direktor elektroenergetskega sistema Slovenije tov. inž. Milos Brelih. Obravnavali bodo tudi odškodninske terjatve naše države zaradi nesvotrnega spuščanja vode avstrijskih hidroelektrarn Zvabek in Lahod pred 5. marcem 1952, ko je začel veljati sporazum sklenjen na Bledu lani 28. februarja. Na sestanku v Opatiji bodo razpravljali tudi o možnosti osnovanja stalne jugoslovansko-avstrijske komisije, ki bo imela nalogo reševati izkoriščanje Drave. Razen tega bo ta komisija dajala tudi pobude za nadaljnje gradnje elektrarn na Dravi.

Skupina ameriških znanstvenih in javnih delavcev bo obiskala Jugoslavijo

Beograd, 29. jun. Zvedelo se je, da bo 23. julija prišla v Beograd skupina 40 znanstvenih in javnih delavcev ZDA. Skupina, v kateri je tudi 15 duhovnikov raznih veroizpovedi, vodi rektor kolegija v St. Paulu prof. dr. Dupre, ki bo prišel tokrat v Jugoslavijo že drugič po vojni. Ameriški znanstveni in javni delavci bodo v Jugoslaviji 7 dni in bodo obiskali Beograd, Zagreb in nekaj kmečkih delovnih združenj.

Blagovna izmenjava z Indonezijo

Po poročilih Jugopresa bo na osnovi pred kratkim zaključenega trgovskega sporazuma izvozila Jugoslavija v Indonezijo za 7,25 milijonov dolarjev raznega blaga, uvozila pa za isto vsoto izdelkov iz Indonezije. Naša industrija bo izvažala v Indonezijo kovinske izdelke, dalje rudarske in gradbene stroje, tekstilno blago, vžgalice, kemikalije, zdravila itd. Indonezije bomo uvažali kavčuk, kavo, čaj, vlakna ter olja.

Izvoz jugoslovanskih naftnih derivatov

Jugoslavija izvažala zadnji čas naftne derivate zlasti v Italijo in Zahodno Nemčijo. Vse kaže, da bomo v kratkem začeli izvažati naftne derivate tudi v Turčijo in Svico. Računajo, da bo znašal izvoz naftnih derivatov do konca junija okoli 35.000 ton olja za kurjavo (mazuta), 1200 ton belega spirita ter 1600 ton ostalih naftnih derivatov. Pričakujejo, da bodo jugoslovanske rafinerije kmalu začele izvažati tudi mast za krogične ležaje ter parafin.

gubljen taval okrog hiše, brez volje in misli. Ustavil se je med nami.

»Ravno včeraj sem dobil njegovo zadnje pismo — Ata, kmalu bom doma. Pripravite mi obleko in mi jo kmalu pošljite — je pisal in ni vedel, da bo že mrtve, ko h um pismo brat. Ne morem verjeti, da ga ni več, da so mi ga ubili, ti preklesti,« je z drgetajočim obrazom, izdaval iz sebe. Stari Hlebec ve, da je sin padel, braneč naše meje, ve, da je treba mejo danes kravo braniti, da se ne vodo še kdaj ponovila tista strašna leta, ki jih je tudi on preстал v internaciji. Mrtvi sin pa je takrat dan za dnem vozil v Belo krajino hrano za borbe — partizane. Oba sta doprinesla svoje za to našo svobodo, zato oče Hlebec ve, da je to svoboda, zato jo treba braniti. Vendar — težko je izgubiti sina na tak način.

Gostinjske mlade sinove tovariše, ki so bili ob njem, ko je padel, je stari kmet pridržal doma, na svojem domu do popoldanskega vlaka. Ni se mogel ločiti od njih, ki so mu pripeljali sina. Vse natan-

bi se ganila z mesta. Ko je malce utihnilo streljanje, sem se sprazil do Antona. Ležal je sključen na trebuhu. Zadel ga je strel v glavo. Takrat je še dihal, zavedal se pa ni. Hip nato je že prišla pomoč s karavle. Položili smo ga na odsej in ga odnesli, med potjo pa nam je izdihnil. Tako je počasi, stavek za stavkom pripovedoval Andrija Kondrez.

Družina je postala tiho in brez besed. Hlebec oče je fant pod večer sam odpeljal na postajo in se poslovil o njih, ko so odhajali.

»Pazite se, dečki,« jih je prosil ob slovesu, »da ne bo z vami tako, kakor se je zgodilo z našim. In še to — čuvajte mejo.«

Tri tisoč Novomeščanov protestiralo zaradi umora graničarja Hlebca

Novo mesto, 29. jun. Spricho ponovnih ubojev naših graničarjev na mejah informbiroskih in satelitskih držav, zlasti uboja rojaka Antona Hlebca iz Sent Ruperta, je mestni odbor Socialistične zveze Novo mesto danes ob 19. uri

Ostava italijanske vlade

De Gasperi graja volivce — Levica krščansko-demokratske stranke se čedalje bolj uveljavlja

Rim, 29. jun. (Reuter). Predsednik republike Luigi Einaudi, ki danes sprejel De Gasperija, ki mu je predložil ostavko italijanske vlade. Pričakujejo, da bo Einaudi jutri prišel s posvetovanjem s političnimi voditelji in da bo v sredo ali četrtek posvetil De Gasperiju mandat za sestavo nove vlade.

Politični krogi pričakujejo, da bo De Gasperi sestavil vlado koalicijske stranke. Voditelji treh malih strank socialdemokratske, liberalne, ki pripadajo koalicijski centru, pa so namignili, da bodo morda odklonili vstop v vlado. V tem primeru menijo, da bo De Gasperi sestavil samostojno krščansko-demokratsko vlado.

De Gasperi očita italijanskim volivcem, da niso razumno ocenili politični položaj in da je zaradi tega vladni center doživel volilni neuspeh. V kratkem govoru, ki ga je imel v nacionalnem svetu krščansko-demokratske stranke, je predsednik vlade poleg tega pozval člane sveta, naj proučijo aktualni problem sestave vlade, ne pa napak, ki so bile storjene v volilni kampanji. V Rimu menijo, da se je hotel De Gasperi s tem bogatim ostrom napadom, ki jih je pripravljala levica proti vodstvu stranke. Poročilo strankinoga sekretarja Gonelle je po

mišljenju De Gasperija prevedel ekskluzivno, ker v današnjem času ni umestno pavirati sodelovanje drugih strank centra. V bojzami, da ne bi izgubil podpore poslanecev malih strank, De Gasperi raje čaka, da te same odpovedo sodelovanje v vladi, kar so dve od njih že storile, kakor pa da bi jih v naprej izključil od sodelovanja, kakor je to namignil Gonella v svojem poročilu.

V nacionalnem svetu krščansko-demokratske stranke je bila leva struja večerj posebno aktivna. V nasprotju z ugotovitvami Gonelle, so predstavniki leve struje poudarjali, da kaže volivce preusmeritev volivcev na levo, ter da to nalaga krščanski demokratom nalogo, da resno prouče socialna vprašanja in zakonodajo. Vendar pa vodstvo stranke ni pokazalo volje za proučitev tega predloga.

De Gasperi je včeraj vztrajal, naj se uvede prepoved stavk, ter je obtožil krščansko-demokratske sindikate da niso podprli vlade, ker je to predlagala.

Tudi ostale stranke so razpravljale o novem položaju. V vodstvu Nennijeve socialistične stranke je imel včeraj referat Nenni, ki je zahteval spremembo vladne politike. Poleg socialne reforme je zahteval tudi

Francoska socialistična fronta

Pariz, 29. junija (Tanjug). Dve močni federaciji socialistične stranke sta se izjavili za en hitrejšo ustanovitve demokratične socialistične fronte v Franciji, kateri bi bila na čelu socialistična stranka. Na kongresu social. federacije departmana Pas de Calais je generalni sekretar Guy Mollet poudaril, da francoska javnost pričakuje, da bo po vladni krizi prišlo do velikih sprememb v državi. Vendar pa po njegovem mnenju ne more priti do sprememb, dokler ne bo pod vodstvom socialstov organizirana demokratična socialistična fronta, ki bi zbrala okrog sebe vse ljudske množice, ki odločno žele izvesti program obnove države.

Podobno stališče je zavzel tudi socialistična federacija semskega departmana. Za kongres te socialistične federacije je značilno, da sta glede evropske armade prišli do izraza dve popolnoma nasprotni tendenci. Ena je za odločitev ustanovitve evropske armade, medtem ko druga zahteva popolno podporo politik združevanja Evrope, vključujoč evropsko armado.

Izjava avstrijskega notranjega ministra

Dunaj, 29. junija (Tanjug). Po objavi uradnega sporočila, da je sovjetska vlada amnestirala 600 obsojenih avstrijskih vojnih ujetnikov in drugih avstrijskih državljanov, je avstrijski notranji minister Heimer pozdravil to odločitev sovjetske vlade, dodal pa je, da je državljanom onemogočeno da je žalostno, ker je tem avstrijskim državljanom onemogočeno vrnitev v domovino šele 2 let po koncu vojne. Zvezni kancler ing. Raab je zahteval, naj Sovjetska zveza izpusti tudi vse druge avstrijske državljane.

Kolera v Kalkuti

Kalkuta, 29. junija (AFP). Vsak teden umre v Kalkuti okoli 200 ljudi za kolero in se ta epidemija čedalje bolj širi. Zdravstvene oblasti so uvedle cepljenje in čeprav je cepljenih vsak teden okrog 40 tisoč ljudi, je to cepljenje pri prebivalstvu okrog treh milijonov še zelo pomanjljivo preventivno sredstvo. Epidemija kolere se je zelo razširila tudi v okolici mesta, v mestu samem pa narašča tudi zaradi tega, ker so okoliski prebivalci trupla mrličev metali v kanale, ki vodijo skozi Kalkuto.

ZADNI TELEGRAMI

prve izdaje

PRAGA, 29. junija. Praški radio je danes sporočil, da je napovedano »čiščenje« v rudnikih »Vyslava« in »Sofija« na področju premočnega bazena Moravske Ostrave. To »čiščenje« naj bi bila kazenska »redov«, do katerih je prišlo po denarni reformi. S tem ukrepom naj bi znova uspostavili red tako v obeh rudnikih kot v bližnjih tovarnah. Praški radio sporoča podrobno da je med partijskimi člani »določena samo manjšina«, ki jo bo zadela ta »čiščenja«.

CARIGRAD, 29. junija (AFP). Gospa Eleanor Roosevelt je danes prispela v Carigrad, kjer bo ostala en dan, na kar bo odpotovala v Atena. Ga. Roosevelt je prišla v Turčijo iz Beiruta.

NEW DELHI, 29. junija (AFP): Na tiskovni konferenci za člane britijske ekspedicijske na položaj Everest je vodja odprave polkovnik Hunt izjavil, da bo, če bo imel možnost, poskušal vzpon na družo »chove« v Himalaji kot n. pr. na Karachorampa in Maestri. Polkovnik Hunt je tudi rekel, da se je njegova odprava okoristila z izkustvami lanske švicarske ekspedicijske in da gre uspeh pripravi odličnemu razpoloženju v gornjem lahkotni aparatu za dvig.

RANGUN, 29. junija (AFP): Skupna sestavljena iz volakov Kumintang je s svojimi položajev v vzhodni Burmi napadla vas

Guy Mollet

Pričakujejo, da bo na kongresu francoske socialistične stranke, ki se bo pričel 2. julija, prišla do izraza tudi borba med tema dvema tendencama.

Vendarle trojna konferenca

London, 29. jun. (r) Vlade Vel. Britanije, ZDA in Francije so začele razgovore za pripravljano konferenco svojih ministrov, na kateri naj bi razpravljali o važnih skupnih vprašanjih. To je sporočil danes popoldne v spodnji zbornici britanski minister za finance Butler, ki je dejal, da je do predloga za to konferenco prišlo zaradi odločitve konference na Bermudih, kakor tudi zaradi tega, da bi se nadaljevala iniciativa, ki jo je začel britanski ministrski predsednik Churchill, ki je dal predlog za konferenco na Bermudskih otokih Vel. Britanije bo na pripravljani konferenci zastopal predsednik sveta Britanske skupnosti narodov lord Salisbury, ministrskega predsednika Churchilla bodo obveščali o vseh važnejših dogodkih, čeprav ne bo mogel v polni meri vršiti svoje dolžnosti.

Sadčikov zapušča Iran

Teheran, 29. junija (AFP). — Sovjetski ambasador v Iranu Sadčikov, je obvestil iranskega državnega podsekretarja v ministru za zunanje zadeve, Abdula Huseina, da definitivno zapušča Iran, ker je bil premečen na drugo službeno mesto.

Koolon v kitajskem Junanu. Pri tem spopadu so kitajske čete imele baje 43 mrtvih, Cankajškove čete pa 20. Cankajškove čete so se po tem napadu spet umaknile v Burmo.

TEL AVIV, 29. junija (AFP): Izraelska policija je našla kovček z 10.000 funti. Ta denar je bil namenjen preostlim teroristom skupine »Sterna«. Ta teroristična skupina se je borila proti laični državi in za najbolj otrodsko smer v izraelski politiki.

SEUL, 29. junija (r) Na zahodnem delu korejskega bojišča je več dni Kitajcev izvedlo danes dopolnilni napad na nek visokih položajih Združenih narodov. Južnokorejske sile, ki so bile nedavno ponovno zavzete ta položaj, so se morale sedaj umakniti.

HELZINKI, 29. junija (r): Predsednik finske republike Paasikivi je danes dopolnil uradno sprejel ostavko koalicijske vlade, ki ji je načeloval član zveze agrarcev Kekkonen.

BONN, 29. junija (r): ZDA in Velika Britanija sta danes povsili svoja visoka komisarja v Zahodni Nemčiji. Visoki komisar za ZDA je James D. Moynihan, komisar pa je že pred bil povsili v veleposlanstvu. Ekstrati so tri zahodne sile sporočile, da imajo ničesar proti temu, da vlada Zahodne Nemčije povzika svoja diplomatska predstavništva v Londonu, Washingtonu in Parizu v veleposlanstva.

Portugalski prevod knjige o maršalu Titu

Rio de Janeiro, 29. junija (Tanjug). Konec septembra bo izšel portugalski prevod življenjepisa maršala Tita, ki ga je napisal Vladimir Dedijer ter ga je prevedel v portugalsko predsednik organizacije socialistične stranke v Rio de Janeiro in znani brazilski novinar Ozorio Borba. Ko vodilni brazilski listi napovedujejo izdajo te knjige, naglašajo, da je v njej na najbolj nazoren način opisan spor med Jugoslavijo in ZSSR, ter da je ta knjiga hkrati tudi opis vseh bojev jugoslovanskih narodov za popolno neodvisnost.

Izjava koroškega deželnega predsednika

Dunaj, 29. jun. (Tanjug). Po besedah koroškega deželnega predsednika Wedeniga na konferenci socialistične stranke Koroške bodo o spremembah bodočega zakona o dvojezičniholah razpravljali tudi predstavniki slovenske narodne manjšine. Wedenig je poudaril, da bi bila stropnost do slovenske narodne manjšine zelo važen pripetek k mirnim odnosom na Koroškem.

Italijansko-jugoslovanska pogajanja

Rim, 29. junija (Tanjug). V italijanskem ministru za zunanje zadeve so se začela jugoslovansko-italijanska pogajanja o goriskem vodovodu in o restituciji kulturnih spomenikov in dokumentov, ki so jih italijanske oblasti med zadnjo vojno odnesle iz naše države. Za pogajanja sta bili določeni dve komisiji. Na čelu jugoslovanske delegacije je svetnik poslanstva FLRJ v Rimu, Dalibor Soldatič, medtem ko vodi italijansko delegacijo pooblaščen minister Guido Romano. V jugoslovanski delegaciji je tudi prof. dr. France Stele.

KOREJSKI PROBLEM

Združeno poveljstvo pred izbiri

Nadaljevanje tajnih razgovorov — Indija zahteva odločitev Generalne skupščine OZN

Seul, 29. junija (UP). Združeno poveljstvo je sklicalo za danes sestanek oficirjev za zvezo obeh nasprotnih strank, da bi bil kitajsko-severnokorejskim predstavnikom izročen odgovor generala Clarka na zadnje kitajsko-severnokorejsko zahtevo, naj Združeno poveljstvo prevzame jamstvo, da bo Južna Koreja v vsakem oziru upoštevala premirje. Sestanek je bil dolžnost takoj po konferenci, ki jo je imel general Clark s šefom delegacije Združenega poveljstva za pogajanje v Pan Mun Jomu, generalom Harrisonom. Pismo kitajsko-severnokorejske delegacije je bilo generalu Clarku poslano po sklepu Sing Man Rija, da bo osvobodil 27.000 severnokorejskih ujetnikov.

Vrhovni poveljniki sil Združenega poveljstva, general Clark, je odgovoril danes na spomenico, ki mu je bila pred 10 dnevi poslana od poveljstva severnokorejskih in kitajskih čet. Odgovor generala Clarka bodo izročili predstavnikom nasprotnih strank na današnji konferenci oficirjev za zvezo. V pismu je baje rečeno, da pričakujejo vrnitev ujetnikov v njihova taborišča ter da je treba končati vse priprave za podpis sporazuma o premirju.

Razgovori med Sing Man Rijem in Robertsonom se v Seulu nadaljujejo v največji tajnosti, čeprav se od časa do časa slišijo glasovi, da je sporazum dosežen.

Po mišljenju tukajšnjih političnih krogov je Združeno poveljstvo pred dilemo: ali ignorira Sing Man Rija, ali pa se strinja z njim. Če bi Združeno poveljstvo sprejelo prvo alternativo, bi moralo samo skleniti korejsko premirje ter dati Južni Koreji tako vlado, ki bi se strinjala s stališčem Združenega poveljstva. Če pa bi se Združeno poveljstvo strinjalo s Sing Man Rijem, bi to pomenilo nadaljevanje sovražnosti ter da se organizira nova velika ofenziva. Druga alternativa bi pomenila korak nazaj. Iz vseh prizadevanj Robertsona se vidi, da si je izbrala ZDA posebno rešitev korejskega problema ter da se trudi, da bi za to rešitev zavzela tudi južnokorejske funkcije. Politični opazovalci pravijo, da je Sing Man Ri v ognju med svojimi zavezniki in svojimi sovražniki ter da je

vsaj mesec dni. Odgovarjajoča na vprašanja, je Butler dejal, da bo pripravljena konferenca kmalu, vendar ne more še povedati, kje in kdaj bo sklicana.

Iredentistični izbruhi v Trstu

Trst, 29. junija (Tanjug). Vse zadnje prireditve v Trstu so polne iredentističnih in italijanskih šovinističnih poudarkov. Ko so pršli v Trst predstavniki raznih lokalnih vojaških in polvojaških organizacij, da bi prisostvovali izročitvi spominske zastave tržaški organaciji bivših bojevnikov na vzhodni fronti, je predsednik tržaškega občinskega sveta Bartolli v svojem govoru večkrat poudarjal, da morajo biti vrnjeni Italiji Trst, Istra, predvsem pa cona B, ki so pod domnacijoj tujecev. Tej iredentistični manifestaciji je prisostvovalo tudi nekaj italijanskih generalov. Podobne šovinistične manifestacije so bile tudi pri otvoritvi počitniškega taborišča na Opčnah, med otroškimi festivaloma in celo pri otvoritvi mednarodnega kongresa specialistov za pobijanje raka, ki so se ga udeleževali tuj znanstveniki, so nekateri govorniki priporočali udeležencem kongresa, naj povedo doma, da je ves Trst italijanski.

Narendra Dev ne bo mogel priti v Jugoslavijo

New Delhi, 29. junija (Tanjug). Znani indijski socialistični voditelj Ačarja Narendra Dev, član izvršilnega odbora indijske socialistične stranke, ne bo mogel priti letos v Jugoslavijo, ker je hudo obolel. Iz istega razloga, po sporočilu indijske socialistične biroja, Narendra Dev tudi ni mogel prisostvovati nedavni konferenci stranke.

Arabska liga

Kairo, 29. junija (AFP). Deželne Arabske lige so se sporazumele, da bodo za 2. septembra sklicale konferenco v Kairo, na kateri bodo razpravljali o arabskem varnostnem paketu. Kakor se je zvedelo iz merodajnih virov, bodo na konferenci sodelovali obrambni ministri, zunanji ministri in načelniki generalnih štabov arabskih dežel. Irski ambasador v Kairo, Naqib el Ravi, je danes izročil egipčanskemu zunanjemu ministru Farvizju noto, v kateri predlaga, naj bi bil pred to konferenco sestanek načelnikov generalnih štabov dežel Arabske lige, ki naj bi pripravil material za konferenco.

Strašna tragedija dveh otrok

zaradi fanatizma in zagrizenosti katoliških duhovnikov in redovnic v Franciji

Po odločbi najvišjega francoskega sodišča je končana strašna tragedija dveh otrok, ki je bila povzročena po fanatizmu in zagrizenosti katoliških duhovnikov in redovnic ter je več let močno razburjala francosko javnost. Tragedija, za katero imamo v dobi druge svetovne vojne mnogo podobnih primerov, je potekala takole:

Kakor mnogo drugih židov je pribežal iz Avstrije v Francijo leta 1936 tudi zdravnik dr. Friederik Finaly s svojo ženo. V Franciji sta se mu rodila dva sina, v začetku predzadnjega leta okupacije pa so nacisti dr. Finalyja in njegovo ženo odpeljali v Nemčijo v neko taborišče, kjer sta bila kmalu umorjena. Za na dan aretacije se je za sinčiča nesrečnega dr.

Finalyja zavzel neki njegov francoski prijatelj, ki je otroka spravil v dežje zavetišče neke vasi blizu Grenobla. To zavetišče je prišlo kmalu pod upravo redovnic Notre Dame de Sion. Ne da bi redovnice čakale na uradno potrditev smrti staršev, so oba sinova dr. Finalyja leta 1948 dale krstili, čeprav so se prej že večkrat za usodo obeh otrok zanimali francoski prijatelji umorjenega zdravnika. Oglasili so se tudi dr. Finalyjevi sodniki, predvsem pa njegova sestra, ki se je preselila v Izrael. Ker redovnice niso popravševanja niso dale niti odgovora, so se začele intervencije Mednarodnega Rdečega križa.

Ves ta čas pa sta oba otroka potovala iz enega cerkvenega

dečjega zavetišča v drugo, obiskovala razne katoliške verske šole in tudi intervencije Lige za človečanske pravice, Lige proti rasizmu in francoske učiteljske strokovne organizacije, do katerih je prišlo pod pritiskom francoskega javnega mnenja, so bile brez uspeha. Ko so se začele vse take intervencije, so duhovniki in redovnice oba otroka pod različnimi imeni selili skozi vrsto cerkvenih dečjih ustanov. Ob lasti, ki so posegle vmes, so že pred nekaj leti ugotovile, da sta oba otroka v nekem marsejskem zavetišču, a ko so prišli državni organi tja, otrok tam že ni bilo več. Nazadnje je poizvedovalce privedla sled v baskiško mesto Bayonne, a tudi od tam sta otroka nekaj ur pred prihodom državnih organov izginila brez sledu in glasu.

Pozneje se je ugotovilo, da sta bila ugrabljena otroka v najhujši zimi od nekega duhovnika prepeljana čez visoke pirenejske planine v Španijo in tam spravljena v dom neke cerkvene ustanove. Duhovnika, ki je vodil nesrečna otroka čez pirenejske planine, so pozneje zaprli in ohranjeni je v zapisniku njegovo pričevanje, ki daje sliko najstrašnejše Golgote nesrečnih otrok, ki sta komaj preživela strašno potovanje.

Vsi francoski listi, razen najbolj zagrizenih klerikalnih, so obojoli ugrabitev otrok vojnih žrtev in je članek o strašnem zločinu verskega fanatizma in zagrizenosti napisal tudi član francoske akademije Francois Mauriac, ki je najuglednejši katoliški pisatelj. Pod pritiskom javnega mnenja je prišlo tudi do francoske diplomatske akcije v Španiji in šele pred nekaj dnevi so španske oblasti izročile francoskim predstavnikom ugrabljenega otroka.

Zdaj je najvišje vrhovno sodišče že odredilo izročitev obeh otrok pravim oskrbnikom in to je konec tragedije in zločina, ki je nastal po zgledih inkvizicije in turškega janjarstva.

Korupcija pri denarni zamenjavi v ČSR

Dunaj, 29. junija (Tanjug). Kakor piše osrednje socialistično glasilo »Arbeiterzeitung«, se je zvedelo v javnosti za veliko korupcijo pri zamenjavi denarja v ČSR. Prebivalci so dobivali eno novo krono za 50 starih kron ozioroma v posebnih primerih eno za pet, medtem ko je veljalo za režimske ljudi posebna zamenjava 1 za 3. Te ugodnosti so bili deležni člani vlade, visoki državni uradniki, pripadniki varnostne službe in tudi vsi tisti, ki so bili zaposleni pri zamenjavi denarja. O tem so bili obveščeni s posebno tajno naredbo vlade. Poleg tako ugodne zamenjave so mnogi dobivali tudi odškodnino za škodo pri zamenjavi, ki je dosegla tudi 500 novih kron.

Pred izročitvijo pisma kitajsko-severnokorejski delegaciji je imel general Clark v spremstvu posebnega dopolnilca ameriške vlade Robertsona še en sestanek s predsednikom Južne Koreje Sing Man Rijem. Ta predlog je podal v pismu, ki ga je poslal kitajsko-severnokorejski delegaciji kot odgovor na njeno zadnje pismo, v katerem je protestirala proti

Seul, 29. jun. (r) Vrhovni poveljniki sil Združenih narodov general Clark je zahteval danes od kitajsko-severnokorejske delegacije, naj bi bil takoj plenarni sestanek delegacij za premirje, da bi dosegli podpis premirja v Koreji. Ta predlog je podal v pismu, ki ga je poslal kitajsko-severnokorejski delegaciji kot odgovor na njeno zadnje pismo, v katerem je protestirala proti

Seul, 29. jun. (r) Vrhovni poveljniki sil Združenih narodov general Clark je zahteval danes od kitajsko-severnokorejske delegacije, naj bi bil takoj plenarni sestanek delegacij za premirje, da bi dosegli podpis premirja v Koreji. Ta predlog je podal v pismu, ki ga je poslal kitajsko-severnokorejski delegaciji kot odgovor na njeno zadnje pismo, v katerem je protestirala proti

Vatikanski agenti proti enotnosti delavskega razreda Zahodne Nemčije

Bonn, 29. junija. (Od našega sodelavca.) Zadnje dni so dogodki v vzhodnem Berlinu in sovjetski coni močno zatemnili številna prečta politična vprašanja v Nemčiji in okrog nje. Ta vprašanja pa bodo v kratkem bolj ali manj zopet stopila v ospredje, ko se bodo v predvolilnem boju nasprotja še zaostila. Eno takšnih zelo tehtnih vprašanj je vloga Nemške sindikalne zveze. Če z milijonov je naraslo članstvo v zadnjih mesecih v tej organizaciji, ki je kot najštevilnejša v Zahodni Nemčiji v središču pozornosti glavnih političnih strank.

Sindikalna zveza združuje delavstvo raznih svetovno-nazorskih prepričan. Ta enotnost, ki je pred Hitlerjem ni bilo, ker so bili sindikati razdrojeni, je danes izredno pomembna. Delavski razred ima možnost krepike nastopiti v obrambo svojih koristi. Tak enoten nastop je seveda lahko posebno učinkovit ob volitvah, na katere se v Nemčiji že pripravljajo. Da so interesi socialne demokracije in sindikata v glavnem enaki, je razumljivo; to pa je za politično desnico seveda kamen spodbite in nekateri dogodki v zadnjih mesecih in tednih opozarjajo, da desnica želi Sindikalno zvezo vsaj deloma onesposobiti.

Po grobi oceni je danes v zvezi okoli 80% članov, ki so volivci socialne demokracije, okrog 20% pa bi jih mogli šteti med pripadnike levega krila krščanske demokratske stranke, ki se imenujejo »Katoliško delavsko gibanje«. Oče tega gibanja je kölnski nadškof Frings, med vodilne ljudi pa so vsi tisti, ki so ministri za vprašanja nemške skupnosti Jakob Kaiser, predsednik severnoporensko-westfalske vlade Arnold, düsseldorfski župan Gockel, podpred-

sednik Sindikalne zveze Föcher in drugi.

Ze nekaj časa je tega, odkar je ta skupina postavila vodstvo zveze pogoje, formulirane v osmih točkah, ki zahtevajo povsemne šole za katoliške delavce, poseben tisk in soudeležbo v raznih sindikalnih forumih. To kljub temu, da so njihovi zastopniki že od vsega začetka udeleženi v vrhovnem vodstvu in lokalnih vodstvih. Pred kratkim je vodstvo zveze sindikatov privolilo na ponovne razgovore z ministrom Kaiserjem, predsednikom Arnoldom in poslanecem Albersom, ki so nastopili v imenu katoliškega delavskega gibanja. Partnerja na teh razgovorih sta torej bila vodstvo Sindikalne zveze in katoliški zastopniki, ki pa danes niso več aktivni v zvezi, temveč se samo štejejo za sindikaliste — čeprav je katoliško krilo že zastopano v zvezi in bi morali takna vprašanja načeloma reševati znatraj zveze. Na teh razgovorih, ki so bili v Kölnu, so katoliški zastopniki ponovili posebno zahtevo po vplivu funkcionalne vzgoje sindikalnega članstva. Ponavljanje teh zahtev je soupadalo v čas, ko je papež s posebno poslanico naložil nemškemu škofom dolžnost, naj aktivneje posežejo v javno življenje — praktično rečeno v boj pred septembrskimi volitvami. Zahteve teh predstavnikov gre do očitno za tem, da bi sprožili znotraj zveze trenja med rimokatoliki, protestanti in tistimi, ki odklanjajo vpliv klera. Kršeno bi bilo načelo enotnosti sindikatov in grozil bi razkroj, ki bi lahko slabil moč te velike delavske organizacije. Vse to bi šlo seveda tudi v račun predstavnikov privatnega kapitala, ki ne le vedno ostreje nastopa proti zahtevam Sindikal-

ne zveze in socialdemokratov za podzavljenjem ključne industrije, temveč gre zadnje čase celo tako daleč, da se na primer javljajo interesi za zahtevo, naj se »privatizirajo« velika tovarna »Volkswagen«, v kateri ni bilo nikoli zasebnega kapitala, ker jo je zgradil Hitler iz državnih sredstev. V ostalem je namreč v Zahodni Nemčiji vsa industrija in vse rudarstvo v zasebnih rokah, odkar je praktično končana dekaratizacija, ki so jo zahtevale okupacijske čez.

Aktivnost političnega patolizma nasproti Sindikalni zvezi daje slutiti več možnosti nadaljnega razvoja. Znano je, da želi nadškof Frings razbiti sedanje enotne sindikate in ustanoviti svojega katoliškega. Druga možnost, ki je pogojena z dejstvom, da bi bil katoliški žolti sindikat, če bi odpopknil svoje članstvo iz zveze, neznan na organizacija, je ta, da bo kler skušal znotraj enotnih sindikatov zgraditi lastno frakcijo, posebno če računata na popustljivejšo varianto pa je ta, da sedanja ofenziva služi v glavnem samo cilju, da vpliv sindikatov na izid volitev ne bi bil takšen, kakor bi lahko bil po številu članstva in dobri organizaciji.

Zveza sindikatov je nadstrankarska, oziroma se politično ne opredeljuje. V svojem programu zahteva soudeležbo delavcev v upravljanju podjetij, podzavljenje osnovne industrije, ki služi splošnim koristim (premog, železo, jeklo) in izboljšanje socialnega položaja delavstva. Zveza gre na primer tako daleč, da ni dala izjave v vprašanju ponovne obnove, temveč prepušča to odločitvi parlamenta. Lani, ko je parlament odločil o zakonu o soudeležbi

delavskih zastopnikov in v upravljanju podjetij in v državnih gospodarskih institucijah, se je vodstvo zveze odreklo tudi klasičnemu delavskemu oročju — stavkam in demonstracijam — in je morda prav to odločilo, da je parlament z majhno večino izglasoval mnogo manjše pravice za delavstvo, kot sta jih zahtevali zveza in socialdemokratska stranka.

Pred volitvami je pred zvezo velika naloga. Podpreti bi morala z vso močjo tiste kandidate, ki so se doslej v parlamentu zavzemali za delavske pravice, in nove kandidate, ki bodo v bodoče to storili. To pravico in dolžnost ima zveza, čeprav je nepolitična, kakor ji je določeno v zahodnemnemškem javnem življenju.

Za politično desnico seveda nastaja vprašanje, koga bodo sindikalni člani — posebno če bodo s primerno propagando pred volitvami dovolj opozorjeni — zopet volili. Ali bodo sploh katoliški delavci dali svoje glasove zopet tistim, ki so bili kot pripadniki katoliškega delavskega gibanja izvoljeni na listi krščanske demokratske stranke in ki se lani v parlamentu niso odločno zavzeli za pravice delavcev, ko je šlo za zakon o samoupravljanju? Nobenemu od članov zveze sindikatov ne bo težko razumeti, komu v korist naj gre njegov glas. Dejavnost aktivisov Adenauerjeve stranke v zadnjem času je torej tem bolj razumljiva. Odprto je veliko vprašanje. Ali bo vodstvo zveze sindikatov znalo odločno iti po poti koristnega delavstva, ali pa se bo zapletlo v diskusijo, ki bo zvezo hromila. Oprezni ocenjevalci so mnenja, da je ta bojazen že z dosedanjim razvojem nekoliko utemeljena.

P. Poljanec

Kar socializmu škoduje, ne moremo proglašati za demokracijo

Po treh letih delavskega samoupravljanja je najmanj, kar pričakujemo od kolektivov in delavskih svetov, da skrbijo za napredek proizvodnje in vsestransko razumevanje do skupnosti. Vsi pričakujemo, da se bodo še tisti redki delavski sveti, kolikor je še takih, otrezali tega, da bi videli samo sebe, pozabljali pa na mesto ali okraj, v katerem žive in delajo. Okrajne skupnosti (komune) bodo uspevale le, če bodo kolektivni razodno uporabljali tudi pravico, da razpolagajo z ustvarjenimi presežki. Zato pa bomo morali delavcem še celo dokazati, kako zelo škodujejo posamezniki, ki žele le denar ter demagoško prepričujejo delavce, da se — po njihovem — delavsko upravljanje izraža le v tej z zakonom odobreni pravi. Taki posamezniki menijo, da ni prvo uspeh v proizvodnji in dolžnost do skupnosti, temveč narobe, da prvi je posameznik. Nekaj takih pojavov pozna tudi v velenjskem rudniku lignita.

Ob anketi o delitvi dobička v velenjskem rudniku lignita

med ljudmi pobira prostovoljne prispevke za gradnjo. Ni važno, da tega potrdila ni uspel izkoristiti. Dovolj je namen, ki kaže, da je to človek, kateri od ljudi in socializma zahteva vse, ni pa pripravljen prispevati prav nič socializmu, ki mu je nudil celo več kot drugim. Narobe, glasno zahteva na sestankih delitve denarja, s katerim bi zgradili stanovanje tistim rudarjem, ki niso dobili rudniških ali državnih dotacij, da bi si zgradili hišice. Ti rudarji žive v barakah ali celo v vlažnih kletih soštanjskih hiš. S tem denarjem bi zagotovili delo 70 delavcem. Koresu ni mar, če bodo tovariši ostali brez dela. Vendar Kores ni edini, enaki so Grm, Pelcnik, Koželj in še nekateri.

Čeprav droben posestnik, ni nepristopen. Na prostovoljnem delu pri urejanju Velenjskega jezera so se rudarji pogovarjali o dobičku ter izjavljali: »Če bi tako slišal, bi razumel, in denar bi dal za gradnjo.«

Kako bodo odločili?

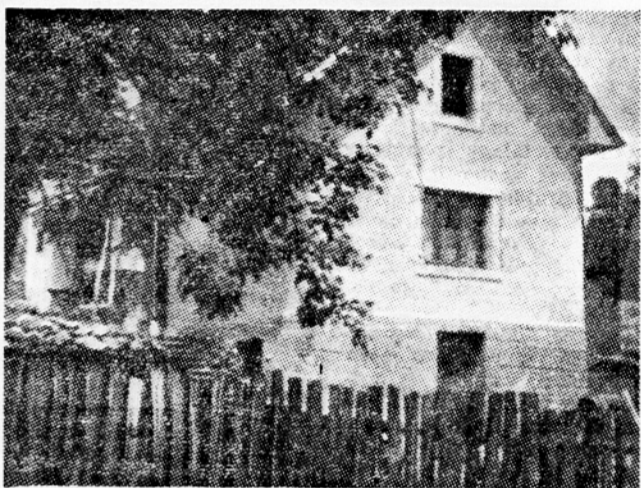
Po vsem tem kljub anketi ne bi bilo prav, če bi rudarji dobiček razdelili. Skupnost je dala za napredek rudnika že velike vsote. Rudarji imajo priliko, ponovno dokazati, da so za napredek svojega mesta, ki si bo sredstva za to ustvarilo le s pomočjo rudarjev.

Končno bi bilo prav, če bi okrajni svet proizvajalcev pregledal, kako žive posamezniki v tej velenjski skupnosti. Ko bodo ugotovili, kako potrebna so stanovanja za rudarje, in odkrili, da grozi delavcem odpust, bodo lahko vplivali na delavski svet, da ustvarjen dobiček podeli prav za to.

Zakaj je prišlo do vseh teh stvari? Treba je povedati, da je v rudniku prišlo po vojni nad 1500 novih delavcev. Po večini so to mali posestniki. Rudarje, ki so vezani na drobno posest, toliko hitreje zavedajo parole o denarju. Med njimi ni težko ustvariti javnega mnenja, vendar pa bi bilo lahko drugače, če bi člani Zveze komunistov delali z rudarji ter jih vzgajali že v prejšnjih letih. Ker tega ni bilo, ker je Zveza tudi tokrat sklicevala sestanke druga (prvi so jih imeli) zborci za dobiček in ker je celo del komunistov zagovarjal delitve denarja, je izid ankete kaj lahko razumljiv. Anketa je torej pokazala le na slabo delo Zveze komunistov in sindikata, kajti kljub vsemu ne moremo trditi, da ti rudarji ne bi imeli nobene zavesti. Velenjski rudar,

Dobiček namenjen za stanovanja

V rudniku so doslej dvakrat delili dobiček. Po končani letni bilanci so ugotovili, da je podjetje ustvarilo še 26 milijonov

To hišico si je Kores zgradil s pomočjo države — sedaj pa je bil med tistimi, ki so za delitve dobička s katerimi bi lahko dogradili stanovanja za rudarje, ki žive v barakah in kletih.

dinarjev dobička. Delavski svet je o tem razpravljala dvakrat (prvič decembra, drugič pred dobrim mesecem) ter sklenila, da tega denarja ne bodo delili. Tega sklepa se niso oprijeli zaradi tega, da bi morda s tem priznali, da ustvarjeni presežek ni plod boljše dela, predvsem znižanja polne lastne cene. Za tako odločitev so imeli tehnejše razloge:

Če nič drugega, bi lahko take tovariše vprašali, kje je pri njih delavska solidarnost, saj je očitno, da so bila sredstva namenjena za dela, ki bi omogočila enako življenjsko raven tovarišem, s katerimi delajo skupaj v rovi. Ti tovariši pa so vsak posebej prav tako prispevali dinar ali dva k tistim dotacijam, s katerimi so si zgradili hišice. Namesto solidarnosti do tovarišev so taki ljudje s kramarskimi osebnimi računi izpodrinili najosnovnejše, kar mora veljati: skrb za napredek skupnosti ter skušajo prepričati še ostale rudarje, da je treba dobiček deliti za vsako ceno.

Anketa in demokracija

Predsednik sindikata je predlagal upravnemu odboru, naj zaradi tako ustvarjenega mnenja o delitvi dobička ponovno (to je tretjič) razpravljajo. Na množičnem sestanku kolektiva so zato, da bi zadostili socialistični demokraciji, razpisali anketo. Kasneje je večina glasovala za delitve denarja. Vsekakor je to čudna demokracija: tistim, ki razumejo gospodarske težave v letu po suši, tovarišem, ki so razumeli, da bi bila delitve denarja v trenutku, ko grozi delavcem odpust, krivična, posamezniki niso dali govoriti. Obveljale so prav zahteve teh najbolj glasnih posameznikov, ki so se pripravili na sestanek in v gostilni in prišli v dvorano pijani.

Ali je lahko anketa v tem primeru demokracija gesta organov upravljanja in sindikata? To je prej poupuščanje pred ljudmi, ki so jim interesi velenjske občine deveta briga.

V odnosu do Velenjčanov, do tovarišev brez stanovanj, do ljudi, ki jim grozi odpust, je tovarniški kapitalizem, ki je katera koli tovarna zaradi slabega delavskega sveta, izkoriščanja potrošnikov delila sredstva, ki bi jih kolektiv v letu, ki imamo obilo gospodarskih težav, lahko koristneje uporabil, ni treba delati takšnih stvari še velenjskim rudarjem.

Med rudarji so taki ljudje razširjali vest, da bodo delili do 30.000 din dobička na posameznika, čeprav bi za delitve ostalo po obdavčitvi le 16 milijonov dinarjev. O tem so govorili, pač pa ni nihče od teh ljudi povedal rudarjem, da so za gradnjo stanovanj in za to, da bi zagotovili delo 70 delavcem, porabili že 23 milijonov din iz amortizacijskega sklada. To so storili, čeprav so ta sredstva namenjena predvsem za vzdrževanje in obnovo rudniških naprav, ki so zastarele. Nedvomno se bo to prej ali slej poznalo tudi na proizvodnji, da ne govorimo o težjih pogojih dela, ki jih povzročajo večkrat pokvarjene rudniške naprave.

Ne raztresajmo smeti pred svojim pragom

Vendar ta dvakratni sklep delavskega sveta ni obveljal. Nastopili so namreč ljudje, ki so znali spretno prepričati rudarje, da je denar treba razdeliti. Zbirali so okoli sebe rudarje, imeli z njimi celo nekakšne sestanke ter dokazovali, da gre ta pravica tudi rudarjem, če lahko še večja sredstva razdelje tovarne, kjer se zdalec ni tako težko delo kot v jami (n. pr. tovarna nogavica v Polzeli). Rudarjem in končno vsakemu delavcu, ki gradi svojo pravico na udeležbi pri dobičku na takem dokazu, bi bilo treba povedati: če je že drugod smetno, ni treba stresati smeti še pred lastnim pragom! Če je katera koli tovarna zaradi slabega delavskega sveta, izkoriščanja potrošnikov delila sredstva, ki bi jih kolektiv v letu, ki imamo obilo gospodarskih težav, lahko koristneje uporabil, ni treba delati takšnih stvari še velenjskim rudarjem.

Med rudarji so taki ljudje razširjali vest, da bodo delili do 30.000 din dobička na posameznika, čeprav bi za delitve ostalo po obdavčitvi le 16 milijonov dinarjev. O tem so govorili, pač pa ni nihče od teh ljudi povedal rudarjem, da so za gradnjo stanovanj in za to, da bi zagotovili delo 70 delavcem, porabili že 23 milijonov din iz amortizacijskega sklada. To so storili, čeprav so ta sredstva namenjena predvsem za vzdrževanje in obnovo rudniških naprav, ki so zastarele. Nedvomno se bo to prej ali slej poznalo tudi na proizvodnji, da ne govorimo o težjih pogojih dela, ki jih povzročajo večkrat pokvarjene rudniške naprave.

Vsi za enega — vsak pa zase?

Prav nič ne preseneča, da so bili največji zborci za delitve dobička ljudje, ki jim je socializem nudil največ, kar je mogel. Rudar Kores, na primer, si je zgradil hišico z 80 odstotnim popustom pri nakupovanju materiala za gradnjo. Na občini si je kljub tej ugodnosti izposloval še polje latvice, da lahko

PISMA UREDNIŠTVU

ŠE O DOMOVIH ONEMOGLIH

Članek v »Slov. poročevalcu« z dne 9. t. m. pravilno opisuje stanje v naših domovih, onemoglih, ker smo zaradi pomanjkanja prostora v bolnišnicah za duševno defektne prisiljeni oskerbovati v domovih za onemogla tudi duševno defektne. Poleg teh pa imamo tudi v vseh domovih po nekaj neozdravljivih alkoholikov in po nekaj bolesto prepirljivih oskerbovancev in oskerbovank, ki kazijo mirno vzdúžje o

domovih in grene življenje mirnih, dostojnih, čestitljivih starčkov in stak, katerim so taki domovi dejansko namenjeni. Mislim, da bi temu vsaj nekoliko »odpomoči mogli, če bi domove do neke mere tipizirali. Izmed vseh domov, ki jih imamo, bi se prav gotovo mogla dva preurediti tako, da bi lahko sprejela vsaj najbolj neznojljive oskerbovance iz drugih domov. Vse to bi se lahko napravilo brez večjih izdatkov. Seveda bi bilo potrebno nastavitviti v takih domovih primerno število za naporno in odgovorno službo

spodobnega osebja. Na vsak način je nekakšna zasila ureditev takoj potrebna in tudi možna v prid ostalih stotin mirnih oskerbovancev, ki bi radi preživeli večer svojega življenja v miru.

Al. Mikuluz, Domžale

KAJ JE S POTUJOČIM KINOM?

Ljudje v okolici Maribora se že dalj časa upravičeno vprašujejo, zakaj nas ne obišče potujoči kino. Ni nam znano, zakaj je že pred dalj časa bil ukujen ta način prikazovanja filmov na podeželju. Pripomnil bi le, da to ni bil ravno najboljši ukrep, kajti ljudstvo na vasi precej pogreša teh kinopredstav.

Res je, da za kulturni dvig na vasi skrbe razna kulturnoprosvetna društva, pa vendar to ni dovolj, zlasti je, če ta društva niso agilna kot bi morala biti. Nedvomno ima v kulturnoprosvetnem delu veliko vlogo film, ki ga mi žal, zelo pogrešamo. Marsikdo bi si rad v domačem kraju ogledal filme, o katerih lahko samo čitamo ali drugače slišimo zanje. Tu so mišljeni predosem starejši ljudje in tudi mladina, ki jim ni mogoče hoditi v kino v oddaljena mesta, njihovo interes pa je velik. Razumeti je tudi treba, da želimo biti seznanjeni z dogodki doma in po svetu, zlasti se v današnjem naprednem času.

Mnenja smo, da je naša želja upravičena. Zato se obračamo na odgovorne ljudi, da rešijo to vprašanje. Želimo, da nas kmalu obišče potujoči kino, ki ga že vsi želimo pričakujemo. Kinopodjetju bi se gotovo izplačalo, nam pa bi bilo zelo ustreženo.

Bolko Ivan
Zgornja Poljskava 88

Sladkovodno jezero na otoku Cresu

To jezero na otoku Cresu ima kljub temu, da je le nekaj kilometrov oddaljeno od morja, sladko vodo in sladkovodno rastlinstvo ter živalstvo. Znanstvena dognanja so pokazala, da prihaja voda v jezero s celine po podvodnih podmorjskih geoloških razpokah. Kdor bo preživel svoj dopust na Cresu, si bo lahko ogledal tudi to prirodno znamenitost našega Jadrana.

Licitacija bikov in zaporedja v naravi

dili ga bomo in čez leto bo v dolini plemenski sejem, pa se bo pokazalo, kako se bo zvrnilo. Tako sta modrovala pred letom dni Janez Dobri in njegov sin; vedno so se njuni pogovori vrteli okoli živine, ki predstavlja Vipavcu vir njegovega življenja, pa tudi veselja del njegovega kmetovanja.

Tudi letos spomladi ju najdemo pred hišo in v prav takih pogovorih. »Pravijo,« da se po dolenskih sejmih vrtili kupci iz Srbije in drugih krajev in da je cena plemenskemu blagu še kar primerna,« pravi oče Dobri. »Mogoče se mi vsaj tokrat poplačajo stroški za rejo, ki smo jih imeli vsa ta desetletja, odkar sta me strast in veselje privedla med rejce plemenske živine. Jutrišnji plemenski sejem bo povrnjen trud, ki ste ga imeli z vzrejo, nekaj bo pa še za »stimulacijo« ali »stimungo«; ne samo za vas, marveč še za ostale tisoče slovenskih živinorejcev, ki jih vabimo v krog rejcev plemenske živine.«

»Stimungo« in »stimulacija« pa so morali prinesiti med nas fantje z juga. Prej so za drag denar kupovali plemensko blago v zamestju za drago ustvarjene devize; na koncu pa so našli vse to, kar potrebujejo, pri nas! Naši živinorejci po Dolenskem in Notranjskem jih z veseljem sprejemajo in pozdravljajo.

Ko gresta oče in sin mimo ostalih prodajalcev in živinorejcev, si Janez Dobri trdneje ovije okoli desne rame železno verigo, poteg-

KOSTANJEVICA skozi stoletja

Letos praznuje mesto 700 letnico obstoja

Kostanjevica na Krki se praviha na praznovo 700 letnice svojega mesta.

viški denar, je imela veljavo vse doli do Banata.

Prvi znani začetki zgodovinskega življenja Kostanjevice spadajo še v živo davavno rimskega gospodstva. Ze takrat je stala na istem mestu ob Krki trdnjava, ena izmed obstojank rimske utrdbene črte ob Krki od Novoga mesta do Brežic. Najdeni grobovi in zidovje potrjujejo to domnevo in znano nam je celo ime te utrdbne. Imenovala se je Castaneum. Kasneje nemško ime Landestrass, je med našim ljudstvom ostalo vedno tuje. Izročilo iz rimskih časov je bilo močnejše in je bilo tudi v skladu z naravo. Okoli Kostanjevice je obilo gajev in znano je, da so seme tega drevesa prinesle v naše kraje rimske legije.

Naselbina sama je seveda veliko starejša od 700 let, saj se kraj imenuje v zgodovinskih virih prvič že leta 1091. V feudalnem srednjem veku so nam znani njegovi prvi gospodjarji grofje Breški-Seliški, za njimi pa grofje Spanheimi, koroški vojvode. Ti so sezidali grad na otoku, smatrajoč Kostanjevico za važno območje obstojanka in središče slovenske pokrajine.

Mesto je bilo zemljepisno in gospodarsko središče spanheimskih posesti ob doleni Krki. Njeni gospodjarji so dali Kostanjevici razne predpravice. O njeni živahni trgovski delavnosti pričča dejstvo, da so uredili v mestu celo kovnico denarja. »Moneta landestrostensis« kakor so imenovali kostanje-

viško gosposčino dajali v namem. Na Kostanjeviškem gradu so se menjali gospodjarji, od katerih imajo nekateri znana zgodovinska imena: Valazor, Moseon, Barbo, Auesperg in Peter Zrinjski.

Razen vojsk češkega kralja in celjskega vojskovođe Jana Vitovca je videla Kostanjevica pod svojim obzidjem kmalu še nove sovražne goste, ki so ostali dolga leta stalna nesreča

Najstarejši grad Celjskih grofov na otoku Krke

podje prvič omenjajo l. 1248. Grofje Spanheimi so ustanovili cistercianski samostan v neposredni bližini Kostanjevice ob izviru potoka Obrha. Ustanovitelj samostana je poklical menihe iz Vetrinja pri Celovcu in jim dal v last svojo ustanovo. Seveda je samostan tudi bogato obdaril. Podprli so ga tudi ogrski kralj Bela IV., banski ban Stefan in njegovi sinovi, ki so novi ustanovi prav tako poklonili bogate darove. Samostan je spadal med najimovitejše in največje posestnike v Slovenski krajini in v tedanji Kranjski Podlož. nih mu je bilo več kakor 100 vasi. Oglejski patriarh pa je na priporočilo vojvode Bernarda vzel samostan v svoje varstvo.

in nadloga naših krajev: Turke. L. 1563 sta jih Herbert Turjaški in karloški general Ivan Lenkovič zmagovito potolkla tik pred mestom. V splošnem pomenijo turški vpadi konec blagostanja in razvoja za razcvetajoče mesto. Zaradi večne turške nevarnosti je popolnoma opešala trgovina in s tem je bilo mesto zadeto v svoj življenjski živce.

Samostan je razpustil cesar Jožef II. leta 1786, vse njegovo imetje pa je prešlo v last in upravo verskega sklada. Konec je bil močnega gospodstva opatov, ki so bili v 17. stoletju celo gospodjarji gradu v Kostanjevici. O mogočih opatih govori le še ime obišnega gozda — Opatova gora.

Za časa italijanske okupacije leta 1942 je samostanska stavba pogorela in se sesula na dveh imetih. Danes so uporabljivi le še deli, v katerih poslujeata vinarska zadruga in godna manipulacija. Lani so zidove pokrili, da jih zavarujejo pred nadaljnjim propadanjem. Se bolj je bila prizadeta samostanska cerkev. Z njo je bil uničen eden izmed najlepših in najbolj ohranjenih umetniških spomenikov. Vendar se še vedno vidijo prekrasni gotski obočki in lepi kapiteli stebrov.

Danes je v Kostanjevici za tisti. Zdi se, da vse dogajanje poteka mimo mesta. Nima železnice, nima industrije, domačini si le z velikim trudom pridobivajo sredstva za dokaj skromno življenje. Ostalo pa je Kostanjevici nekaj česar ne morejo uničiti niti vojna, niti kuga, niti gospodarski zastoj: Kostanjevica je prelep kotiček naše slovenske zemlje ob zasnanji Krki in ob vzhodno mogočih Gorjancem. Pridite in si ogledajte le lepote! 2. avgusta bo v Kostanjevici veliki dan praznovanja njene 700-letnice.

F. G.

Avtomobilska cesta na vrh Mangarta bo kmalu usposobljena

Tolmin, po telefonu. V nedeljo 28. junija je bil Mangart deležen rekordnega obiska. 150 članov planinskih društev Tolmin, Gorica, Bovec, Kobarid in Sežana, se je že v zgodnjih jutranjih urah povzpelo do približne višine 1800 m, do koder je že usposobljena cesta za avtomobilski promet.

S prostovoljnimi delom so na to čistili zadnji cestni odsek proti sedlu Skrbina v Plazju 2072 m, kjer se je ta visokogorska cesta približila jugoslovansko-italijanski meji. Odtod je čudovito lep pogled na Mangartski jezeri, v tisočmetersko globino Belopeške doline preko nizkega grebena Karavank s tromoje na Peči, po naši Ziljski dolini z Dobračem.

Kljub kratkotrajni popoldanski nevihti se je popoldan 76 udeležencev tega prostovoljnega dela povzpelo s sedla na vrh Mangarta (2678). Obenem je nekaj članov alpinističnega in markacijskega odseka PD Tolmin pod vodstvom tov. Ceklina s Trentarji in Ložani trasiralo novo planinsko pot, ki bo vodila v strmi posevni smeri od leve proti desni preko prepadne 500 meterske zapadne stene na vrh Mangarta.

Kljub kratkotrajni popoldanski nevihti se je popoldan 76 udeležencev tega prostovoljnega dela povzpelo s sedla na vrh Mangarta (2678). Obenem je nekaj članov alpinističnega in markacijskega odseka PD Tolmin pod vodstvom tov. Ceklina s Trentarji in Ložani trasiralo novo planinsko pot, ki bo vodila v strmi posevni smeri od leve proti desni preko prepadne 500 meterske zapadne stene na vrh Mangarta.

Prvo jutranje sonce je našlo očeta Janeza in sina Toneta za domačo hišo. Kopati sta začela jama za silos. Oče Janez se za hip odahne, pogled mu splava po zelenih njivah in travnikih, katerih rast pridna človeška roka uravnava v neka koristna zaporedja. Taka koristna zaporedja so tudi sejmarsko prerekanje spremenila v poštno licitacijo.

»Če bo šlo po sreči, Tone, bom letos sezidali jama za siliranj. Kaj praviš k temu?« Sinu Tonetu so se v soglasju z očetom zaizkrile oči. Pretegnil je svoje mišičaste roke, kakor da komaj čaka, da bi jih zasukal za novo pridobitev pri hlevu. Obe zgarani telesi je za hip prešinila topla misel, da je narava poštena in pravična in da je včasih pravičen tudi človek. Roke pa so se jima takoj za tem čvrsto oprijeli krampa in v krepko udarjale v kraško skalo.

Pred dnevi sva se z očetom Janezom srečala v Ljubljani, kamor ga je privedla pot na zadrzni zbor. Pobaral sem ga, kaj misli o licitaciji, kakor je bila opisana v »Slovenskem poročevalcu«, in še prav posebno o tisti zadnji bodisanski besedi, ki se je rikala pravičnejše in njegovega »Sokola«: »Ja bi dao kobulu i žrebe, samo da ne vidim trebe.« — Malo si je z roko potegnol prek čela in na hitro odgovoril: »Dal bi kravo, tudi bika, da le manj bo tac ga vika.«

Člani komisije so bili: prof. dr. Vladimir Krajič, Fran Albreht, prof. Uroš Krejger, Vasko Ovičnik, Miroslav Sivec, Rado Vukelj, Vlado Habjan, Mirč Kragec, Frane Milčinski.

Izid nagradne natečaja za radijske igre

Glede na število in kvaliteto poslatih del se je komisija odločila, da se nagrade delno spremenijo in porazdelje tako: za originalna dela ena nagrada za 40.000 din, dve nagradi po 20.000 din, ena nagrada za 15.000 din in ena nagrada za 10.000 din; za prebrana dela ena nagrada za 25.000 din in ena nagrada za 15.000 din.

Nagradjena so bila dela: originalna 1. nagrada (40.000 din) »JUGRANJA TISINA«, 2. nagrada (20.000 din) »SMRT V ZALEDU«, 3. nagrada (20.000 din) »VRACANJE V JUGOSLAVIJO«, 4. nagrada (15.000 din) »O LEPEM CEPRAV UPOGEM ZIVLJENJU IN SREČNI SMRTI TISIKO MIKOLE«, 5. nagrada (10.000 din) »PILKOVANI PETER KLEPEC«; prebrana 1. nagrada (25.000 din) GI-GI (Cobite), 2. nagrada (15.000 din) POMOC BERGMANDELCA (T. Maček).

Poleg nagrajenih del bo Radio Ljubljana za običajni honorar odkupil še nekatera izmed poslanih del, ki jih bo na treba še delno korigirati. Z avtorji teh del se bo vodstvo literarnih oddaj posvetovalo glede korektur.

RADIO LJUBLJANA.

KINO

KOLEDAR
Torek, 30. junija: Emilija
Sreda, 1. julija: Bogoslav
30. VI. 1856. — Rojen fizik in izumljatelj Nikola Tesla...

Slap Boka med Zago in Bovcem. Viskok je divji soteski polag sam...

Velika slavnost pod Gorjanci

Na cesti med Novim mestom in Mediško, prav na pragu Bele krajine, je bila med vojno pri Zajčevih gostilni fašistična postojanka...

Zločinca Smerdelja naj sodi sodišče v Ilirski Bistrici

Pretekli teden so člani SZDL v Kosezah pri Ilirski Bistrici na svoji letni skupščini izvolili nov vsaki odbor in delegate za občinsko konferenco.

V okraju Črnomeli se pripravljajo na fluorografiranje

Plačevanje oskrbenih v zdravstvenih ustanovah dela prav tako velike težave Sveto. Tudi te težave izvirajo iz pomanjkanja sredstev.

Komunalni problemi Nove Gorice

Ob zborih volivcev na posameznih terenih mestne občine

Te dni bodo na vseh terenih v Novi Gorici zbori volivcev, na katerih bodo poročali člani mestnega ljudskega sveta o svojem delu v prvem polletju.

NUJNO JE POTREBEN KULTURNI DOM

V Novi Gorici se razvija vse družbeno življenje v dvorani dijaškega doma ali v menzi stare opekarne, katere visoki dimnik služi za peko kruha.

Nad 350 pastirkov, ki se nimajo kdaj učiti

Le redki so pastirčki, ki imajo pri svojih gospodarjih topel dom in primerno vzgojo. Med gospodarji so še vedno tudi taki, ki pastirčke prepeajo ter zapostavljajo.

Dve proti vsej občini

Je še to, da Ana Crnič dobiva od družbe pokojnino, ker je bila v mladih letih nekje služkinja. Koliko časa in s čim si je zaslužila to pokojnino — to marsikateremu domačinu ni znano.

Kaj zavira gradnjo kulturnega doma v Zgornji Polskavi

Novembra lani so na občnem zboru KUD sklenili, da čim prej pričnejo z gradnjo kulturnega doma izvolili so novi iniciativni odbor...

Mica Kernova se je poslovila od šole

deležen njene vzgojiteljske ljubezni ali pa jo je pri njenem šolskem in izvenšolskem delu lahko opazoval. Pristna Gorenjka doma iz Kokrice pri Kranju.

V vsako hišo knjige Prešernove družbe!

»Ker ste me pustili govoriti, ne da bi me poslušali. Bilo je dobro. Potrebno mi je to.«

SLAVOLOK ERICH MARIA REMARQUE ZMAGE

»Vstaj je Soba. Ženska. Nič drugega. Bledo obličje, ki ni več sijalo v njem. »Hočete iti?« je vprašala Joan Madou.

»Ne puščaj me tukaj,« je rekla naglo in prodirno in čutil je njen dih. »Ne puščaj me same tujak, samo nočoj ne; ne vem, kaj je, a samo nočoj ne!«

Ravic je rahlo postavil steklenico nazaj in odtrgal njene roke od svojih lehti. »Dete,« je rekel — »nekoč se moramo vsi privaditi temu.«

Vratar je naglo prišel. V rokah je imel drugo steklenico konjaka. »Precenjujete naju,« je rekel Ravic.

»Se razume, gospod. Sem že mislil nekaj podobnega.« »Dobro.« Ravic si je prižgal cigareto.

»Tudi jaz do poredkoma stirim. Samo ob rojstnih dneh in za božič. Dajte mi te stvari. Vzamem jih v sobo. Kaj pa je to?«

»Ne,« je rekla Joan Madou. »Ne bom pobegnili. Razen tega potrebujemo še nekaj stvari, blazine, odejo in podobno.«

»Tudi jaz do poredkoma stirim. Samo ob rojstnih dneh in za božič. Dajte mi te stvari. Vzamem jih v sobo. Kaj pa je to?«

»Gospod, gotovo nimate pizame. Lahko vam jo dam.« »Hvala, prijatelj.« Ravic je pogledal starega.

»Dobro, prinesite jo. Sai si jo lahko ogledamo.«

»Ker ste me pustili govoriti, ne da bi me poslušali. Bilo je dobro. Potrebno mi je to.« Ravic je pokimal. Videl je, da je čaša spet prazna.

»Vratar je naglo prišel. V rokah je imel drugo steklenico konjaka. »Precenjujete naju,« je rekel Ravic.

»Se razume, gospod. Sem že mislil nekaj podobnega.« »Dobro.« Ravic si je prižgal cigareto.

»Tudi jaz do poredkoma stirim. Samo ob rojstnih dneh in za božič. Dajte mi te stvari. Vzamem jih v sobo. Kaj pa je to?«

»Ne,« je rekla Joan Madou. »Ne bom pobegnili. Razen tega potrebujemo še nekaj stvari, blazine, odejo in podobno.«

»Tudi jaz do poredkoma stirim. Samo ob rojstnih dneh in za božič. Dajte mi te stvari. Vzamem jih v sobo. Kaj pa je to?«

»Dobro, prinesite jo. Sai si jo lahko ogledamo.«